

ZBERATEL'® 2007

3

Ročník XIII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

**Z PONUKY
FIRMY
ZBERATEL'**

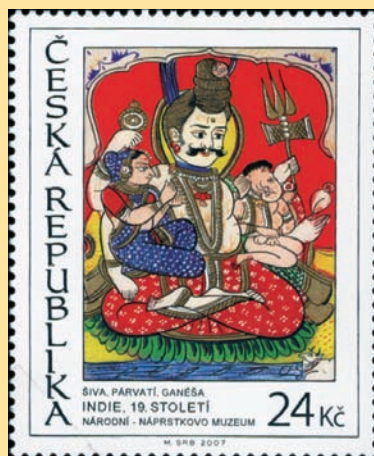
Tradične pestrá ponuka námetov a teritórií (40 – 42)

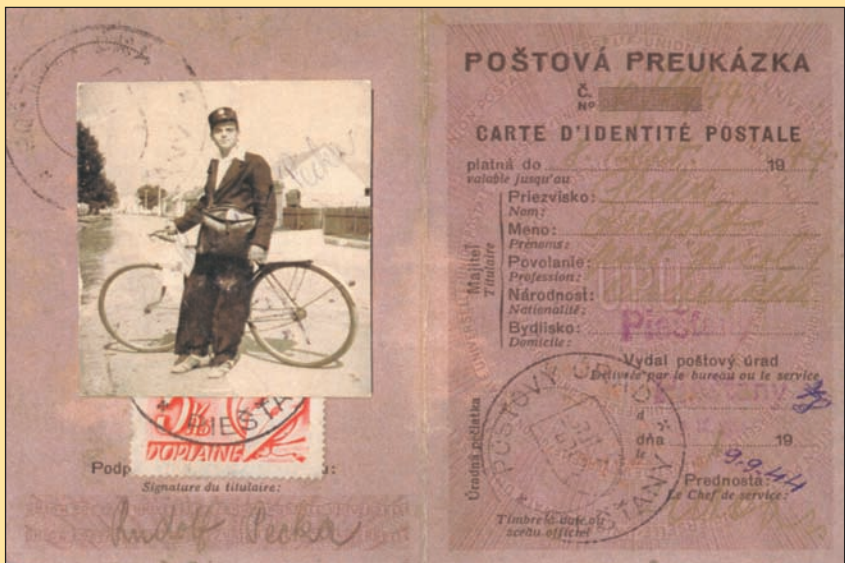
Emisný rad Ochrana prírody prináša slovenské plemená psov

100 rokov skautizmu a jeho symboly pripomína rakúsky háreček (6)

Ázijské umenie na známkach (4)

Zaujímavé použitie slovenskej doplatnej známky na preukaze poštového zamestnanca (22)

Osobnosť Jozefa Baláža (príloha)

Poľský príspevok k ME v krasokorčuľovaní (7)

Predstavujeme ďalší zberateľský odbor – modely áut (28-29)

Huby na telefónnych kartách – príťažlivý námet (13-15)

Vážení čitatelia,

blíži sa jarná rovnodennosť, zima sa nám nijako výraznejšie neprejavila, avšak zatiaľ praje našej spoločnej záľube. Svedčia o tom aj každodenné kontakty s vami, váš záujem o aktuálne diaľne, o ponúkané materiály. Zaväzujú nás to, robíme všetko pre to, aby sme si vašu priazeň udržali. Snažíme sa získať čo najviac aktuálnych informácií zo všetkých oblastí a tieto čo najskôr preniesť do časopisu. Nadväzujeme nové kontakty, hľadáme nových prispievateľov, najmä z oblasti numizmatiky, i potenciálnych spolupracovníkov. Sústavné dopĺňame ponuku albumových listov, po kompletizovaní Československa 1945 – 1992 pripravujeme listy na ČSR I.

Tohtoročná emisná činnosť našej pošty sa rozbehla jednou príležitostnou a dvoma výplatnými známkami. Snahou o priblíženie

K marcovému číslu Zberateľa

k zberateľom bola akcia Pofisu spojená s výstavou návrhov na blahoprajnú známku. Zrejme podobné akcie by boli vhodné aj v budúcnosti, môžu pomôcť zvýšiť záujem o naše známky. Emisný plán takéto možnosti poskytuje.

V minulom čísle sme priniesli prvú časť nového seriálu o ďalších zberateľských odboroch. V dnešnom pokračujeme o modeloch áut. Čakáme aj na vaše ohlasy, vážení čitatelia, aby sme zistili, do akej hĺbky máme ísť, akým odborom sa venovať viac, a najmä to, či nový seriál zaujal.

Svoju emisnú činnosť začali aj poštové správy našich susedov, preto rubrika má svoj obvyklý rozsah. Pokračujeme už 15. „školu“, v ktorej autorka E. Minarovičová sleduje súvislosti numizmatiky s inými vednými odbormi. Vývoj našej známkovej tvorby v sedemdesiatych a začiatkom osemdesiatych rokov a podiel slovenských umelcov v tomto procese v jedenástej časti hodnotí A. Paulinyová.

M. Jobek v 107. Malom okienku telekartistu s autorskou spoluprácou P. Verdona nás zoznamuje s námetom húb na telefónnych kartách, D. Evinic píše o doplnovacích kolkoch na fiškálnych celinách a J. Korený opisuje pôsobenie Slovákov v protichemickej jednotke v operáciách Púštna búrka v rokoch 1990 – 1991. R. Klíma sa zaoberá poštovým použitím lístka „Kriváň“. O farebných odteňoch papiera niektorých slovenských známkopíše P. Karaba. J. Solava začína nový seriál o operencoch – spoločníckoch človeka. V ohlasoch uverejňujeme príspevok o ďalšej soche M. R. Štefánika. Informujeme o rôznych zberateľských stretnutiach, ktorých počet potešiteľne narastá, prinášame inzerciu a ďalšiu atraktívnu ponuku.

Želáme vám príjemné chvíle strávené s časopisom a potešíme sa, ak nám niečo o svojich zberateľských zisteniach napíšete.

Vaša redakcia

ZBERATEL'®

Ročník XIII. - 2007 • Číslo 3 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (4-7)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (15) – Mince a ďalšie vedné odbory** / Short course of numismatics – Coins and other scientific branches/ Grundschule der Numismatik – Münzen und andere wissenschaftliche Fächer (8-9)
- **R. Klíma: Poštový lístok Kriváň** / Postcard Kriváň / Postkarte Kriváň (10-11)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (107)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (13-15)
- **D. Evinic: Doplnovacie kolky na slovenských fiškálnych celinách** / Additional stamps on Slovak fiscal stationaries / Nachtragstempel auf slowakischen fiskalen Ganzsachen (16-18)
- **I. Lužák: Režisér Luchino Visconti** / Luchino Visconti, a director / Filmregisseur Luchino Visconti (19)
- **J. Korený: Slováci v protichemickej jednotke v operáciách Púštna búrka v rokoch 1990-1991** / Slovaks in antichemischer Einheit in Desert Storm Operations in 1990-1991 / Slowaken in antichemischer Einheit in Desert Storm Operations in 1990-1991 (20-21)
- **A. Paulinyová: Známková grafika (11)** / Postage stamp and stamp graphics / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (24-25)
- **Red.: Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory - modely áut** / Introduction to further collectors' interests – car models / Über weitere Sammlungsfächer – Fahrzeugmodelle (28-29)
- **R. Fischer: Jozef Baláž – hodnota osobnosti** / Jozef Baláž – value of a personality / Jozef Baláž – Persönlichkeitswert (Príloha Zberateľské state č. 24) / Supplement Collectors' articles 24

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, Ph.D. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (32 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (53 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 3/2007:

Redakčná uzávierka 21. februára 2007
Do tlače zadané 26. februára 2007
Dátum vydania 1. marca 2007

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5 %.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukázkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukázkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa je na pôvodnej adrese Račianska 17, ☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk návšteva redakcie v utorku 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod. Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ Osobnosti – Terézia Vansová

Slovenská pošta, a. s., vydala 7. 2. 2007 príležitostnú poštovú známku „Terézia Vansová“ z emisného radu Osobnosti nominálnej hodnoty 19 Sk. Na známke je portrét spisovateľky Terézie Vansovej.

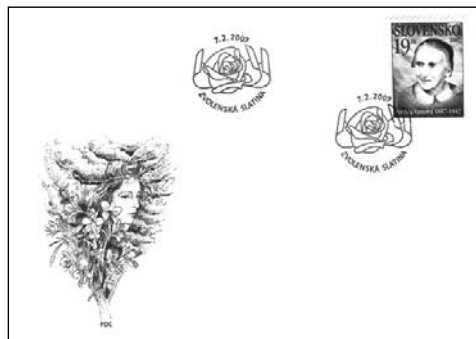
Známku rozmerov 27 x 34 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko, v náklade 500 000 kusov na tlačových listoch s 50 známkami.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Zvolenská Slatina. Na FDC je lyrický motív so ženskou hlavou. Autorom rytiny FDC je Mgr. art. Vierošlav Ondrejčíka. FDC jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, v náklade 3 200 kusov. Znáмка má č. 389

Autorom výtvarných návrhov emisie je akad. mal. Zdeno Brázdil.

Terézia Vansová – verejne činná, tvorivá žena, ktorá spoluvytvárala kultúrny a spoločenský život Slovenska na konci 19. storočia, sa narodila v roku 1857 v národ-

ne uvedomelej rodine evanjelického farára Samuela Medveckého. Študovala v rodnej Zvolenskej Slatine, v Banskej Bystrici a v Rimavskej Sobote. Roky prežité v jej novom domove, ktorým sa po vydaní za evanjelického farára Jána Vansu stala Lomnička a neskôr Rimavská Píla, sú základom realisticky spracovaných spomienok na život v dedinských školách a na farách. Jej román Sirota Podhradských, vydaný v roku 1889, je prvým slovenským románom napísaným ženskou autorou. Za román Kliatba získala v roku 1927 štátnu cenu. Terézia Vansová písala novely i divadelné hry, prekladala práce Boženy Němcovej, zostavila Novú kuchársku knihu, v ktorej uverejnila 900 zozbieraných receptov, založila a redigovala prvý ženský časopis na Slovensku Dennica, pôsobila ako podpredsedníčka Živeny. V publicistickej tvorbe našli odraz jej politické názory i osobné záujmy, inšpiráciou jej literárneho diela sa stali životné skúsenosti. Od roku 1911 žila v Banskej Bystrici, kde redigovala časopis Slovenská žena a prispievala do Živeny. Po smrti manžela v roku 1922 bývala u svojej chovance Olgy Vranej. Osemdesiatpäťročný život priekopníčky slovenského ženského románu a predstaviteľky prvej vlny slovenského literárneho realizmu sa skončil v roku 1942.

■ Modra

Slovenská pošta, a. s., vydala 7. februára 2007 výplatinú poštovú známku „Modra“ nominálnej hodnoty 14 Sk.

Na známke je znázornený pohľad na Hornú bránu, jednu z dominant mesta Modra. Vľavo hore je umiestnený mestský erb.

Známku rozmerov 23 x 26 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko, na tlačových listoch so 100 známkami. Znáмка má č. 390.

Autorom výtvarného návrhu emisie je Martin Kellenberger.

Obálka prvého dňa vydania nebola k tejto emisii vydaná.

■ Blahoprajná známka – Kytica

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 2. 2007 výplatinú poštovú známku „Blahoprajná známka – Kytica“ s popisným nominálom T2 50 g, ktorý zodpovedá tarife

pre list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku.

Na známke je zobrazená kytica kvetov. Výtvarný návrh bol vybraný ako víťazný v súťaži, ktorá bola vyhlásená k vydaniu tejto známky.

Známku rozmerov 23 x 26 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko, na tlačových listoch so 100 známkami. Znáмка má č. 391

Autorom výtvarného návrhu emisie je Soňa Patúcová, študentka Katedry výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty UK v Bratislave.

Obálka prvého dňa vydania nebola k tejto emisii vydaná.

(spracoval -pem-)

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Česká pošta vydala 21. 2. 2007 dvojnámkovú emisiu **Azijské umenie**, vytlačenú ocelotlačou z plochých dosiek kombinovanou s ofsetom na tlačových listoch so štyrmi známkami a dvoma nepotlačenými kupónmi.

Na známke nominálnej hodnoty 12 Kč je rytecký prepis drevorezu **Dievča s bábkou** z roku 1845, ktorého autorom je **Utagawa Kunisada** (1786-1865), najväčší majster neskorého japonského drevorezu. Jeho doménu,

boli ilustrácie scén a portréty hercov divadla kabuki. Spočiatku sa ako žiak Toyokuniho I. venoval divadlu i krásaviciam a preslávil sa predovšetkým ako maliar krások bijinga. Drevorezy sú pozoruhodné svojou farebnosťou, kompozíciou a vysokou umeleckou kvalitou. V r.

PREHLAD PRILEŽITOSTNÝCH PEČIATOK február 2007

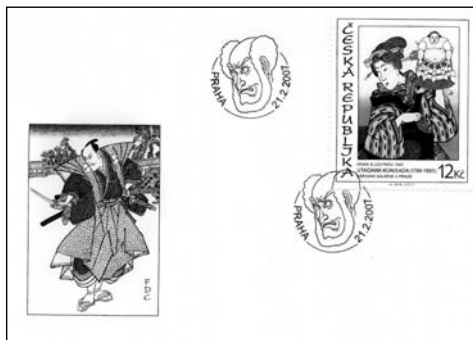

dátum, domicil,
text pečiatky, autor, farba

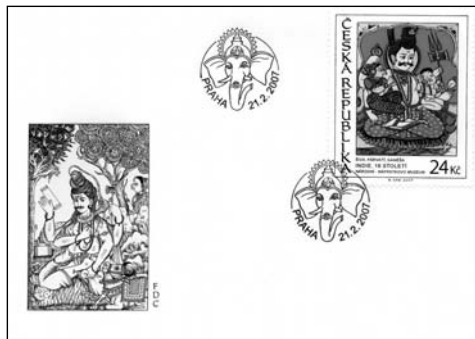
■ 7. 2. 2007 Modra 1: **400. VÝROČIE UDELENIA PRIVILÉGIÍ SLOBODNÉHO KRÁLOVSKÉHO MESTA MODRA** • Martin Kellenberger • čierna

■ 14. 2. 2007 Spišská Nová Ves 1: **ZIMNÁ KALOKAGATIA** • Marián Kellner • modrá

1844 prevzal meno svojho majstra a ako Toyokuni II. produkoval výpravné scény z divadla a portréty hercov kabuki. Vďaka úspechom v roli pedagóga i maliara pôsobil Kunisada ako vedúca osobnosť školy Utagawa. Všetci jeho súčasníci i nasledovníci z éry Meiji vychádzali z výtvarných princípov, ktoré uplatnil práve on.

Na známke nominálnej hodnoty 24 Kč je rytecký

prepis **podmalby na skle**, zobrazujúcej boha **Šivu s jeho najbližšími**. Podmalba na skle sa stala v Indii populárnou v 19. storočí. Námety na týchto obrázkoch sú náboženské alebo dvorské. Zobrazujú nielen rôzne hinduistické božstvá, ale aj portréty panovníkov, dvoránov a kurtizán. Technika maľby sa líšia od maľby na papier alebo drevo tým, že sa najprv vytvoria detaily a až potom sa pokrývajú temperou väčšie plochy. Súčasťou maľby sú blýskavé detaily tvorené kovovou fóliou, ktorá sa upevňuje na zadnú stranu maľby tak, aby presvitala a imitovala napr. šperky. Väčšina obrázkov má malé rozmery, námet pokrýva celú plochu. Textúru maľby dotvára bokovanie a šrafovanie, farby sú výrazné a živé. Technika maľby na skle vyžaduje remeselnú zručnosť. Obrázky sa v Indii vešali na steny predovšetkým v domácnostiach stredných tried.

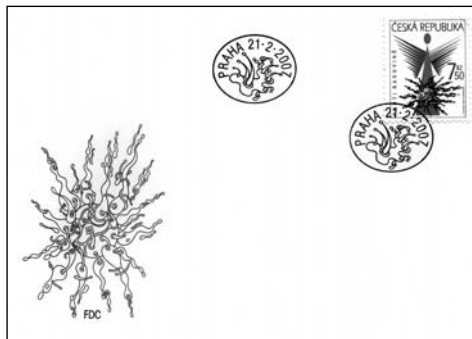
Známky majú kat. č. 0503 – 0504.

Česká pošta vydala 21. 2. 2007 príležitostnú známku **Prevenencia onkologického ochorenia** nominálnej hodnoty 7,50 Kč, vytlačnú rotačnou ocelotlačou kombinovanou hlbkotlačou. Obraz známky s modrou okriedlenou figúrou zasiahnutou zhubným nádorom je koncipovaný tak, aby nevyjadroval bezmocnosť a odovzdanosť, ale aktívny boj s chorobou; symbolika nádeje apeluje na zdravý životný štýl a lekársku prevenciu.

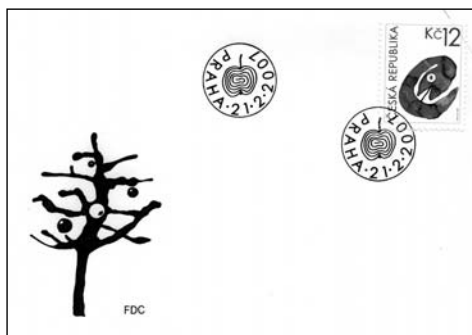
počet týchto pacientov pravdepodobne dosiahne pol milióna. Znáмка nenásilnou formou upozorňuje verejnosť na osobnú zodpovednosť jednotlivca za svoj zdravotný stav a predovšetkým na veľký význam prevencie

Podľa štatistiky Národného onkologického registra ČR so sídlom v Brne počet nemocných na rakovinu neustále stúpa a v r. 2010 v ČR

onkologických ochorení, ktoré spolu so včasnou diagnostikou vytvárajú predpoklady úspešnej liečby a kvalitného života. Znáмка má kat. č. 0505.

Česká pošta vydala 21. 2. 2007 aj príležitostnú poštovú známku **Had**. Táto je druhým najlepším návrhom zo súťaže Ministerstva informatiky ČR, ktoré ako vydavateľ poštových známok vypísalo v roku 2005 súťaž pre výtvarníkov na návrh poštovej známky na voľnú tému. Cieľom súťaže bolo dať širšej výtvarnej obci príležitosť zúčastniť sa na tvorbe poštových známok. Celkom bolo odovzdaných 470 návrhov, víťazným návrhom bola známka na tému Ekológia vydaná v minulom roku. Had na známke je na obálke prvého dňa

vydania doplnený stromom a na pečiatke jablkom, takže celok voľne evokuje biblický príbeh vyhnanca z raja.

Znáмка nominálnej hodnoty 12 Kč bolo vytlačená viacfarebným ofsetom a má kat. č. 0506.

Rakúsko

Rakúska pošta vydala 16. 2. 2007 príležitostnú známku k **Dolnorakúskej krajinkej výstave – Oheň a Zem** – v nominálnej hodnote 55 centov.

Oheň a Zem, tieto dva prvky majú už od vekov základný význam pre ľudstvo a civilizáciu – dobrý aj nepriaznivý, nevyhnutný aj zničujúci zároveň. Oheň ako potreba pri spracovaní železa a kováčskeho remesla, Zem ako úrodná pôda pre tisíce plodín. Oheň a Zem – tieto dva prvky sa tematicky stretli na výstave v dvoch dolnorakúskych mestách. Vo Weidhofene, v meste s kováčskou tradíciou, sa prezentovala sila ohňa, jeho

nutnosť pri príprave jedla, pri výrobe dôležitých materiálov – skla a keramiky, ako aj použitie ohňa pri premene energie a jeho pôsobenie pri vulkanickej činnosti Zeme.

V meste St. Peter sa predstavila Zem ako domov, ako pôda a jej plody,

ale aj ako ničivá sila pri zemetraseniach, zosuvoch pôdy a bahenných nánosoch.

Známku vytlačila viacfarebným ofsetom Rakúska štátna tlačiareň v náklade 500 000 kusov.

Rakúska pošta vydala 23. 2. 2007 príležitostnú známku s námetom **Poľovníctvo a životné prostredie – srnčia zver** – v nominálnej hodnote 75 centov.

Srnčia zver je najmenší a najviac rozšírený druh jelenej zveri v Európe. Možno sa s ňou stretnúť v údoliach aj v kopcoch, na severe Škandinávie aj na východe na Sibíri. Darí sa jej i v našich krajinách, kde sa strieda osídlenie so širokými pásmi lesov, ktoré jej pri ich sfarbení poskytujú ochranu, ale približuje sa aj k ľudským obydliam. Pre srnčiu zver, patriacu medzi párnokopytníkov, sú charakteristické dlhé štíhle nohy. V lete má srst červenohnedú, v zime sivohnedú, vpredu s bielymi fľáčikmi, ktorým poľovníci hovoria „zrkadlo“. Je typickým bylinožravcom.

Čas párenia je v mesiacoch júl – august, po 22 týždňoch, koncom mája, prichádzajú na svet dve mláďatá, ktoré sa zo začiatku živia materským mliekom. Po dvoch až štyroch týždňoch sú už schopné ujsť nielen pred líškou alebo jazvecom, ale aj pred kosačkou alebo iným poľnohospodárskym alebo lesným strojom.

Známku vytlačila rotačnou hĺbkotlačou Rakúska štátna tlačiareň v náklade 500 000 kusov.

Pri príležitosti **100. výročia skautingu** vydala Rakúska pošta 22. 2. 2007 hárček so štyrmi známkami rovnakých nominálnych hodnôt 55 centov a dopĺňujúcimi kresbami a vyobrazeniami.

Skauting je dobrovoľné a nepolitické záujmové hnutie mladých ľudí. Je otvorené všetkým bez rozdielu národnosti, rasy a náboženského vyznania. Má viac ako 38 miliónov členov v 200 krajinách sveta na všetkých kontinentoch. V Rakúsku je približne 85 000 aktívnych skautov vo viac ako 300 skupinách.

Na známkach – skla a keramiky, ako aj použitie ohňa pri premene energie a jeho pôsobenie pri vulkanickej činnosti Zeme. Na známkach v hárčeku sú jednotlivé symboly hnutia, táborový oheň, prostredníctvom ktorého sa získa správny vzťah k prírode, stanový tábor, ktorý utužuje život v kolektíve, a gitara, ktorá pomáha kultúrnym aktivitám.

Anglický generál Baden-Powell, autor viacerých kníh, objavil pre mládež spôsob života vo vzťahu k prírode, založený na pedagogických základoch, a roku 1907 vybudoval prvý skautský tábor a stal sa patrónom a ochrancom skautov. Cieľom skautského hnutia podľa jeho zásad má byť čestné vystupovanie, priateľstvo, pomoc iným a ochrana prírody. Podľa motto: Každý deň jeden dobrý skutok. Vo svojom poslednom liste pred smrťou roku 1941 ako 84-ročný skautom odkázal: Pokúste sa zanechať svet o niečo lepší, ako ste ho našli. Hárček v náklade 450 000 kusov ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň.

Polsko

Poľská pošta vydala 19. januára 2007 v emisnom rade Poľské mestá výplatnú známku **Gorzów Wielkopolski** v nominálnej

hodnote 1,35 zł. Mesto je najväčším v provincii Lubuskie, nachádza sa asi 50 km pred hranicami s Nemeckom a v tomto roku oslavuje 750. výročie svojho vzniku. Je dôležitým priemyselným centrom, miestom mnohých investícií a zároveň

mestom zelene, keď 12 jeho parkov má rozlohu 130 ha.

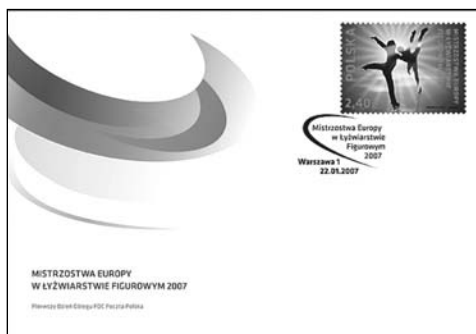
Presný dátum založenia mesta pri riekach Warta a Klodawka bol 2. júl 1257 a jeho pôvodný názov Landisberch Nova. Počas jeho histórie sa nevyhol vojnám a pustošeniu. Jeho dnešný názov vznikol po 2. svetovej vojne.

Na známke ako symboly mesta sú gotická katedrála Nanebovstúpenia Panny Márie a fontána, ktorú v 19. stor. zhotovil Hermann Paucksch.

Znáмка bola vytlačená rotačnou ocelotlačou vo viacmiliónovom náklade na tlačových listoch so 100 známkami.

Poľská pošta vydala 22. januára 2007 príležitostnú známku k **Majstrovstvám Európy v krasokorčuľovaní**, ktoré sa konali od 22. do 28. januára 2007 vo Varšave. Na známke je zobrazená silueta dvojice krasokorčuľiarov v svetle reflektorov.

Tradičia krasokorčuľovania siaha do druhej polovice 19. storočia a od I. ZOH v roku 1924 je ich disciplínou. Na tohtoročných ME v krasokorčuľovaní sa zúčastnilo

35 krajín Európy v dvoch individuálnych a v dvoch párových súťažiach.

Znáмка nominálnej hodnoty 2,40 zli. bola vytlačená ofsetom a vydaná v náklade 500 000 kusov na tlačových listoch so 16 známkami. (spracoval -pem-)

MODRA na poštovej známke

Známe vinohranické mesto Modra, rozprestierajúce sa na úpätí Malých Karpát, má už svoju poštovú známku! Pri príležitosti jej vydania (základné informácie pri-nášame v rubrike o našich nových známkach) sa kona-la slávnostná inaugurácia v priestoroch Galérie MERUM vo Vinohradníckom dome v Modre za prítomnosti primátora mesta Ing. Petra Majtána. Súčasťou inaugurácie známky bola vernisáž výstavy obrazov Martina Kellenbergera, autora výtvarného návrhu novej poštovej známky.

Znáмка zobrazuje zachovalú významnú historickú dominantu Modry, Hornú bránu, ktorá bola súčasťou

mestského opevnenia a vstupovali cez ňu do mesta ľudia a povozy. Prvá písomná zmienka o Modre pochádza z roku 1158, v roku 1241 ju spustošili Tatári. V polovici 14. stor. Modra dostala mestské výsady a v roku 1569 sa stala slobodným mestom. Obyvatelia sa od najstarších čias zaoberali vinohradníctvom. Modra bola i dôležitým remeselníckym centrom, v 17. – 19. stor. patrila medzi najvýznamnejšie na Slovensku, keď bolo v meste 20 cechov. Najväčšie boli hrnčiarske a súkenícké, ktorých výrobky boli jednými z najkvalitnejších na Slovensku a v Uhorsku. V r. 1851 žil v Modre L. Štúr. V rokoch 1929 – 1948 bola Modra sídlom okresu.

Na inaugurácii sa zúčastnili hostia najmä z radov umeleckej a filatelickej obce. Slávnostný akt inaugurovania uskutočnili spolu primátor mesta a autor výtvarného návrhu známky (na obr.) kvapkami červeného modranského vína. Na záver podujatia vystúpil so svojím kultúrnym programom dievčenský súbor zo Základnej umeleckej školy v Modre.

SP

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (15)

PRE MLADÝCH AJ SKŔOR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Keď sa pozeráme na mincu, na mincový obraz v spojení s opismi a nápismi, zbadáme veľa príbuzného nielen s ďalšími pomocnými vedami historickými, ale môžeme sledovať aj vzájomnú súvislosť numizmatiky s rozličnými inými odbormi.

Ako prvú spomeniem **archeológiu**. Vzájomné kontakty archeológie a numizmatiky siahajú hlboko do minulosti. Datovacia schopnosť mincí, najmä celých súborov je všeobecne známa. Minca určuje spodnú hranicu nálezu, slúži ako *terminus post quem*, to znamená, že pamiatka nájdená s mincou je mladšia ako doba razby mince. Nálezy mincí dovoľujú pomerne presne datovať aj niektoré typy keramiky, predmety dennej potreby, zbraní, šperkov a niekedy aj samotných architektonických objektov.

Historickej geografii slúži numizmatika nielen údajmi o miestach výroby mincí, ale najmä záznamami o miestach odhalenia nálezov mincí. Veľmi dôležité sú geografické rozpisy zloženia jednotlivých nálezov a ich vzájomné porovnávanie. Pri vedeckom spracúvaní určitého obdobia mincovníctva je dôležitá systematická sledovanie geografického rozloženia jednotlivých miest vzniku mincí, mincovní a ich súvislosť s centrami surovínovej základne a miest výskytu mincí. Mapa je pre numizmatika neodmysliteľnou pomôckou a zemepis je

Ukážky zvieracích motívov

jedným zo základných oporných pilierov numizmatiky.

Obraz mince má význam pre **prírodné vedy**, a to najmä pre **botaniku a zoológiu**, kde dokumentuje výskyt a formy určitých rastlinných a živočíšnych druhov. Botanika však aj naopak pomáha numizmatike pri zisťovaní zvyškov rastlín odkrytých spolu s nálezmi mincí alebo pri identifikácii neznámej rastliny na obraze mince. Je až neuveriteľné, aké veľké množstvo mincí s prírodnými motívmi bolo vytvorených od vzniku peňazí až po súčasnosť. Na antických minciach sa striedajú orol, slon, krab, korytnačka, včela, jeleň, obilný klas, ruža, palma, vavrín, ale aj iné motívy. Stredoveké drobné denárové mince prinášajú schematické jednoduché zobrazovanie prírodných motívov, ako sú vtáky, orol, orlica, lev, štylizované rastliny. Obdobie toliarovej meny naopak predstavuje vysokú úroveň, dekoratívnosť výtvarného prejavu a bohaté využívanie prírodných, najmä rastlinných motívov. Na erboch vyskytujúcich sa na minciach sa zo zvierat najčastejšie objavuje lev, orol

Ukážky rastlinných motívov na gréckych minciach

(dvojhľavý), orlica (jednohlavá), býk, sokol, had, z rastlín najmä ruža, lalia, stromy, datelina a iné.

Veľmi tesná je súvislosť numizmatiky a **sfragistiky** (náuka o pečatiach). Pečať i minca mali príbuznosť výrobnú a funkciu reprezentačnú (popri hlavnej platobnej funkcii mince). Obrazy starovekých pečatí na listinách boli niekedy použité i pre mince alebo naopak. Formy stredovekých i novovekých pečatí a razidlá vtedy súčasných mincí vznikali často v rovnakej dielni, prípadne tou istou rukou. Dokonca forma kruhových stredovekých dvojsmerných pečatí mala názov mincová pečať.

Keď hovoríme o sfragistike, nesmieme zabudnúť na **genealógiu** (rodokmeň, rodopis), ktorá je jednou z najdôležitejších pomocných vied pre numizmatiku. V dobe, keď boli písomné pramene obmedzené alebo ešte vôbec neboli zachované, numizmatika ponúka prvoradý

materiál pre časový sled panovníkov a udalostí. Na praktické účely poznania starovekých mincí je dôležitá nielen znalosť mien mincových úradníkov a cisárov a ich funkcií, ale aj znalosť postupnosti vlády panovníkov. To platí rovnako pre stredoveké i novoveké mince. Podľa mien a značiek zodpovedných úradníkov v opisoch na minciach v stredoveku a novoveku môžeme sledovať pohyb jednotlivých mincových zamestnancov a ich rodinných príslušníkov.

Úzky vzťah má numizmatika s heraldikou (náuka o erboch). Heraldika nachádza v numizmatických dokladoch obohatenie pramenného materiálu. Mince naopak môžu pomôcť pri datovaní niektorého erbu (napríklad český znak – dvoj-

Antické chrámy na minciach za doby cisára Neróna (54 – 68)

prameň. Neraz pomáha datovať vrcholné diela výtvarného umenia – sochy, stavby, chrámy, mosty, stĺpy, oblúky, amfiteátre.

A tak by sme o súvislostiach a príbuznosti numizmatiky s ďalšími vednými odbormi mohli pokračovať aj napríklad s *mytológiou*, *paleografiou* (náuka o písme), *dejinnami zbraní*, *odlievania*, *technickými vedami*, napr. *architektúrou*, ďalej *lekárstvom* alebo *metrologiou* (náuka o mierach a váhach). Mince samotné sú veľmi dôležitým prameňom poznania veľkosti a sústavy starých hmotnostných mier. Nachádzame o nich nielen písomné správy, hmotné pramene na stanovenie

Rozličné erby na toliarových razbách

chvostý lev, je po prvý raz vyobrazený na veľkých českých brakteátových minciach (hoci v nesprávnej heraldickej podobe) začiatkom 13. storočia a okolo roku 1260 sa už objavuje na českých minciach v krásnom výtvarnom prevedení.

Mincový obraz má veľkú súvislosť s **dejinnami umenia**. Z hľadiska umeleckého je minca výrobkom umeleckého remesla, a preto by každá minca mala byť umeleckým produktom. Môžeme však konštatovať, že vo vývoji mincovníctva bol podiel umelcov väčších i menších naozaj veľký. Už antické mince sú pre svoju vysokú umeleckú hodnotu takmer súčasťou dejín umenia. To isté môžeme povedať o kráse orientálnych mincí, ale aj o dekoratívnosti európskych stredovekých razieb a ďalších. Do rámca numizmatiky patrí i štúdium umeleckého vyhotovenia mince, a to znamená, že numizmatik sa musí aspoň čiastočne oboznámiť s umeleckým vývojom a metódami umelecko-historického bádania. Pre dejiny umenia je však veľmi dôležitý obraz na minciach aj ako historický

Chrám Romy na minci Antonina Pia z rokov 140 – 144

Chrám Dionýza na medailóne Elagabala (218 – 222)

hmotnosti – závažia, ale aj vyobrazenie, a to už na starovekých minciach! Vážky s dvoma miskami, vodorovným vahadlom boli známe od 2. storočia Rimanom, ktorí ich dokonca uvádzali ako atribút bohyně Monety (personifikácia peňazí), Justitie (spravodlivosť) alebo Aequitas (rovnosť).

Aequitas s váhami a rohom hojnosti na minci Gordiana III. (238 – 244)

Poštový lístok „Kriváň“ – pohľady z viacerých strán

K napísaniu tohto príspevku ma priviedla otázka v diskusnom fóre na webovej stránke Pofisu, týkajúca sa oficiálneho dátumu vydania poštového lístka „Kriváň“, pretože zberateľský pohľad na túto problematiku sa odlišuje od pohľadu vydavateľa.

Vydaniu poštového lístka s vyobrazením vrchu Kriváň s nápisom SLOVEN-

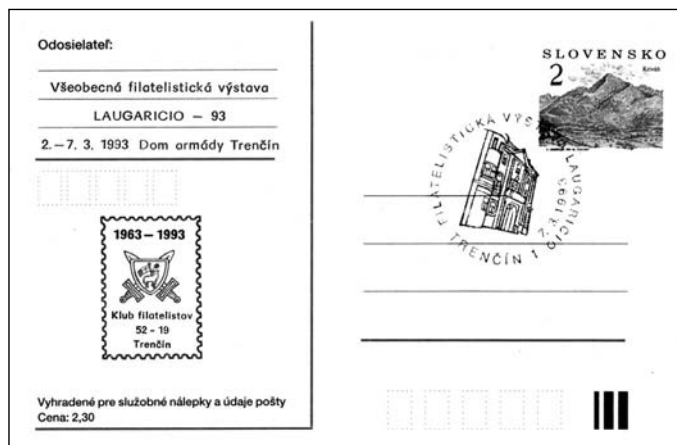

Oba spomínané lístky boli vytlačené jednofarebným ofsetom a mali viac rovnakých prvkov.

Známkou na lístku bola vytlačená podľa návrhu K. Ondreičku z roku 1991, keď podľa tohto návrhu v ryteckom prepise M. Činovského bola v emisnom rade Krásky našej vlasti 28. 8. 1991 vydaná známka nominálnej hodnoty 4 Kčs (Pof. 2983), vytlačená oceľotlačou z plochých dosiek v neobvyklej tlačovej úprave (PL s 20 známkami).

Skutočnosť, že podľa jedného návrhu boli vydané tri poštové ceny dvoch štátnych útvarov, mala za následok aj rôzne súvisiace zaujímavosti.

Prvou bolo zistenie, že v priebehu používania poštových lístkov „Kriváň“ (od februára 1993) sa tieto vyskytli v dvoch úpravách v ľavej spodnej časti. Najprv to boli lístky, ktoré pod nápisom „Vyhradené pre služobné nálepky a údaje pošty“ mali uvedené „Cena: 2,30“, neskôr „Cena Kčs 2,30“.

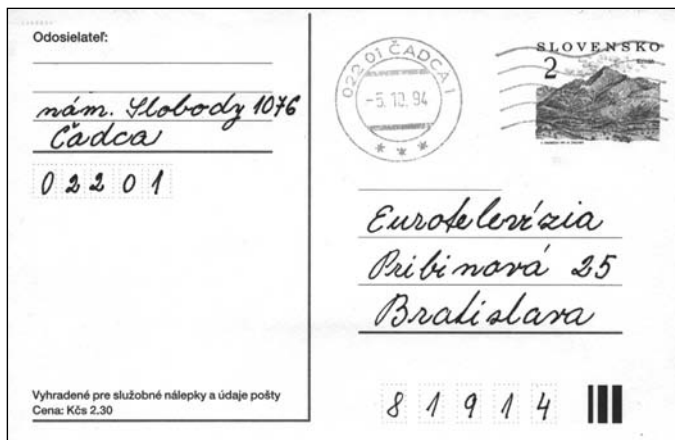

V prvom období používania sa vyskytujú lístky len bez „Kčs“

SKO dňa 1. 2. 1993 s nominálnou hodnotou 2 (do 8. 2. 1993 znamenajúcou Kčs, neskôr Sk) predchádzalo 19. 10. 1992 vydanie posledného poštového lístka býv. ČSFR s rovnakým obrazom a nominálnou hodnotou, ale s nápisom ČESKO-SLOVENSKO a skratkou meny Kčs. Tento lístok (CDV 240) bol zároveň jedinou poštovou ceninou, na ktorej bol uvedený názov štátu so spojovníkom a podobne ako všetky poštové lístky vydané po menovej reforme v r. 1953 (počínajúc CDV 111 – okrem niektorých výnimiek), mal platnosť do 30. 9. 1993.

Použitie lístka s „Kčs“ v septembri 1993

Použitie lístka s „Kčs“ v októbri 1994

Tieto dve odlišné úpravy poštového lístka „Kriváň“ pochopiteľne zaznamenali aj katalógy slovenských poštových známok a celín, pričom (zrejme z dôvodov vývoja meny v SR) lístok s údajom meny Kčs má katalógové číslo 1 a lístok bez údajov meny má katalógové číslo 2. Lístok č. 2 má uvedený dátum vydania 1. 2. 1993, pri lístku č. 1 sa uvádza, že dátum vydania je neznámy.

Výskyt poštového lístka „Kriváň“ v cenovom údaji so skratkou meny Kčs sa však zaznamenal až v druhom polroku 1993, preto sa hľadali vysvetlenia, ako táto odchýlka vznikla. Pochopiteľné by mohlo byť vysvetlenie, že v prvej fáze tlačí lístkov v januári 1993 pred dátumom vydania, teda v období pred menovou odľukou, ktorá bola 8. 2. 1993, sa tlačili lístky v pôvodnej úprave so skratkou meny Kčs. V čase, keď už bol známy dátum menovej odľuky, sa začali tlačiť lístky bez skratky meny v cenovom údaji. Zrejme nastala situácia, že lístky s údajom „Kčs“ sa odložili a do predaja sa dostali lístky bez skratky meny. Pretože lístok s pečiatkou dňa vydania nebol oficiálne vydaný, nevedno kedy sa poštové lístky „Kriváň“ dostali do predaja. Nemožno ani vylúčiť, že 1. 2. 1993 ešte na žiadnej pošte neboli.

Po spotrebovaní časti nákladu lístkov bez skratky meny mohla nastať situácia ich nedostatku v niektorých lokalitách, a preto sa do predaja dostali aj lístky s „Kčs“. Či to bolo s tichým súhlasom a vedomím vydavateľa

alebo bez neho, pričom sa spotrebovali skladové zásoby odložených lístkov, sa zrejme už dnes nedozvieme.

Ak oficiálny dátum vydania lístka „Kriváň“ je 1. 2. 1993, potom by na základe predložených úvah logicky vyplývalo, že tento časový údaj by sa mal vzťahovať k oboj úpravám lístka. Teda v cenovom údaji so skratkou Kčs a aj bez tejto skratky, pretože oficiálne ide o **jedno vydanie**, keď lístky s Kčs tvoria menšiu **časť nákladu**.

V týchto súvislostiach by možno zostavovateľom nového katalógu slovenských poštových známok a celín pomohla pomoc

zberateľov, ak by prezreli svoje zbierky a hľadali najskorší dátum poštového použitia oboch variantov lístkov.

A na záver ešte jedna zaujímavosť týkajúca sa poštového lístka „Kriváň“, a to s nápisom ČESKO-SLOVENSKO. Napriek tomu, že platnosť československých poštových známok a celín sa skončila 30. 9. 1993, vy-

Použitie lístka s nápisom ČESKO-SLOVENSKO rok po uplynutí jeho platnosti

skytuje sa mnoho týchto lístkov, ktoré boli riadne poštou prepravené ešte aj po roku od skončenia ich platnosti. Nemožno vylúčiť, že to bolo spôsobené veľkou podobnosťou s lístkom s nápisom SLOVENSKO.

Z hľadiska špecializovaného zbierania poštové lístky „Kriváň“ prinášajú aj možnosti ich rozlíšenia podľa optických vlastností papiera a tiež celú škálu farebných odličov a rôznych výrobných chýb.

R. Klíma

Papier niektorých známok tlačných ocelotlačou z plochých dosiek

Do oblasti špecializovaného zbierania poštových známok nepochybne patrí aj skúmanie papiera, na ktorom sú známky vytlačené. Zberateľ si všimá jeho optické vlastnosti, hrúbku, sfarbenie a ďalšie rozlíšiteľné prvky.

Spozorovať farebný odtieň papiera jednotlivej známky je prakticky nemožné. Avšak pri porovnávaní viacerých známok, najlepšie v PL alebo hárčekoch, možno niekedy zistiť zaujímavé rozdiely. Stačí na to denné, nie príliš ostré svetlo a viac porovnávaného materiálu.

Pochopiteľne, že nič sa nedeje náhodne, ale na základe

Do týchto zistení, keď som spoľahlivo identifikoval odchýlku sfarbenia papiera na dvoch emisiách, rozhodol som sa požiadať o vysvetlenie priamo výrobcu, Poštovní tiskárnu cenin Praha, a. s.

Z odpovede z 20. 5. 2003, za ktorú chcem vedeniu PTC Praha ešte aj touto cestou poďakovať, citujem:

„Z dôvodu veľké rozbarvenosti papíru pro ocelotisk z plochých desek jsme před několika léty ustoupili od mnoho let používaného papíru švýcarského. Současně používaný papír je francouzské výroby a bohužel i zde jsou poměrně výrazné

nejakého postrehu, či intuície. Podobne som postupoval aj ja, keď som hľadal výrobné chyby na hárčeku Kardinál A. Rudnay (ZSF č. H 270). Pri prezeraní väčšieho počtu hárčekov som zistil, že ich papier nie je rov-

barevné rozdiely. Snažíme sa s dodavateľom tyto problémy riešiť, ale vzhľadom k tomu, že celá naše roční spotreba tohoto papíru je pro výrobce zanedbateľným množstvom, není to jednoduchá záležitosť. Tyto barevné rozdiely vznikajú použitou celulosou a množstvom zjasňujúcich prísad.“

Záverom možno dodať, že prísada, ktorá mala spôsobiť optické zjasnenie, dodala tlačovému papieru

neký, a hárčeky z tohto pohľadu možno rozdeliť na dve skupiny:

- a) papier čisto biely,
- b) papier so zelenkavým odtieňom.

Bohatší o tento poznatok som sa rozhodol preskúmať všetky známky tlačné ocelotlačou z plochých dosiek v predchádzajúcom období. Podobné vlastnosti papiera som zistil aj na emisii Umenie 2001 (ZSF č. 250 – 252). I keď samotný odtieň zelenej farby nie je taký výrazný ako na hárčeku Kardinál A. Rudnay, pri porovnávaní väčšieho počtu PL sa dá spoľahlivo určiť, keď najlepšie viditeľný je najmä na kupónoch a okrajoch PL.

zelenkastý odtieň. A keď množstvo tejto prísady v papieri v rámci výroby jednej emisie kolíše, špecializovaným zberateľom táto skutočnosť môže priniesť zaujímavé prírastky do zbierky.

Peter Karaba

Pozn. red.: Odtieň papiera je pri porovnávaní viditeľný, avšak pri reprodukcii rozdiel zaniká.

Huby na TK – I. časť

V úvode môjho prvého článku v časopise Zberateľ o tom, čo všetko sa z oblasti geológie dostalo aj na telefónne karty (MOT 103), som spomenul, že medzi naše ďalšie zberateľské záujmy (zbierame spolu so synom) sa dostali aj huby. V tejto oblasti máme takisto množstvo informácií, horšie je to už so samotnou zbierkou. Tento článok chápem skôr ako úvod do problematiky húb na telefónnych kartách. Bolo by prínosom, keby aj ďalší zberatelia prispeli svojimi informáciami a vznikla tak ucelenejšia a komplexnejšia informácia, ktorá by mohla v budúcnosti prerásť aj do formy skromného katalógu.

V snahe o prvotné delenie som oslovil aj odborníka na mykológiu, avšak podľa môjho názoru jeho vedecké zhodnotenie problematiky nevystihuje podstatu, s ktorou by k nemu pristúpil zberateľ telefónnych kariet a hubár amatér.

Huby na telekartách sme rozdelili na 4 základné skupiny. Do prvej sme zaradili všetky karty, ktoré „verne“ zobrazujú huby, či už samostatne, v skupinách, alebo v gastronómii. Do druhej skupiny tie, na ktorých sú huby kreslené alebo sú dopĺňané kreslenými postavičkami zajačikov, Snehulienok či rozprávkových deduškov.

Do tretej skupiny sme zaradili karty, ktoré spája s hubami len názov alebo označenie, ako napr. ruská TK z roku 2001, ktorá zobrazuje A. S. Gribojedova, ruského diplomata a skladateľa.

Tak ako aj pri iných motívoch, aj pri hubách nechýbajú falzifikáty. Väčšina zberateľov asi pozná TK z Libérie, USA či Ruska.. Pre zaujímavosť by mohli tieto karty tvoriť štvrtú samostatnú skupinu.

Aj keď toto členenie nevystihuje na 100 % celú šírku zobrazení húb na TK, myslím, že je dostatočné. Rozdelenie podľa miesta vydania je samozrejmé.

Hneď úvodom by som sa chcel vysporiadať s jednou, pre zberateľa možno nepodstatnou, no pre mykológa zásadnou otázkou. V zbierkach niektorých zberateľov som videl zaradené aj karty s hubkami, čo by sám o sebe nebol žiadny problém, keby to nebolo vo vzťahu k hubám samotným. Hubky (Porifera) boli ešte pred nedávnom zaradované k rastlinám, teraz však tieto, prevažne morské živočíchy, tvoria samostatný kmeň a s hubami (Fungi) nemajú nič spoločné.

Ako prvým by som sa chcel venovať hubám na TK vydaných v Európe, pretože túto oblasť máme dost podrobne spracovanú. V nasledujúcej tabuľke sú počty kariet z tej ktorej európskej krajiny zaradené do spomínaných 4 skupín. Podmienkou je, že ku všetkým kartám uvedeným v tabuľke sú k dispozícii ich obrázky. Prevažná väčšina týchto kariet je zberateľom známa a až na niektoré karty z Ruska asi aj bežne dostupná. Až na TK San Marina, Belgicka, Jersey a po jednej karte z Grécka a Anglicka sú ostatné karty čipové.

Por. číslo	Štát	Počet TK	Skupina			
			1	2	3	4
1	Andorra	4	4			
2	Belgicko	2	1	1P		
3	Bielorusko	9	9			
4	Česko	1		1		
5	Dánsko	1	1			
6	Fínsko	2	2			
7	Francúzsko	5	4	1		
8	Grécko	2	1	1		
9	Holandsko	1			1	
10	Chorvátsko	2		2		
11	Írsko	1		1		
12	Izrael	3				3
13	Lotyšsko	1	1			
14	Luxembursko	1	1			
15	Maďarsko	2	1	1		
16	Nemecko	4	3	1		
17	Rakúsko	1		1P		
18	Rusko	57	12		1	44
	<i>Pskov</i>	2	2			2
	<i>Mordovia</i>	5	5			5
19	San Marino	3		3		
20	Slovensko	4	4			
21	Švajčiarsko	2	1	1		
22	Švédsko	1	1			
23	Ukrajina	4		4		
24	Anglicko	4	3	1		
	<i>Jersey</i>	4	4			

Takže poporiadku. Štyri andorrské karty patria medzi najkrajšie vyobrazenia húb na TK, pričom muchotrávku by som nominoval aj do prvej pätky v celosvetovom meradle (obr. č. 1 – na obálke). Podobne ako väčšina kariet s týmto motívom zobrazuje bežné druhy húb, s ktorými sa stretávame aj v našich lesoch. Zatiaľ čo prvé dve karty majú vyobrazenie len na prednej strane TK a chýba identifikácia, ďalšie dve sú o tieto údaje doplnené.

Tabuľka č. 1 – Andorra

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Počet jednotiek
1	Štrapačka	10/1996	10 000	50
2	Hrúb	10/1996	10 000	100
3	Kuriatko jedlé	12/2001	20 000	100
4	Muchotrávka červená	02/2005	20 000	111

Bielorusko a Rusko sú krajiny, ktoré nám v posledných rokoch robia radosť. Počty kariet, ktoré s motívom húb vydali, už presahuje dvadsiatku. Obe edície zobrazujú huby známe aj z našich lesov. Čo sa týka ich vyobrazenia, máme isté výhrydy. Niektoré obrázky húb sú veľmi malé a na karte skoro zanikajú. Napr. bieloruský smrž či ruský hrúb mohli byť pri využití celej plochy karty veľmi atraktívne.

K tejto skupine patria aj TK z Mordovie a Pskova. Obe zobrazujú ten istý hrúb, avšak boli vydané vo viacerých nominálnych hodnotách. V ponukách sa objavujú len sporadicky a kompletne série sa mi nepodarilo nájsť ani u ruských zberateľov. Rozdiel medzi kartami je hlavne na prednej strane karty, kde pri Pskove je okrem loga fy Samsung aj meno autora predlohy (obr. 2 a 3). Tieto karty sú málo dostupné.

Ruská karta č. 11 – práchnovec je zo série „Príroda Tajmíra“.

Ako zaujímavosť sme do tejto oblasti zaradili aj kartu z roku 2001, na ktorej je zobrazený ruský dramaturg A. S. Gribojedov.

Tabuľka č. 2 – Bielorusko

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Počet jednotiek
1	Bedla	2004		180
2	Hrúb smrekový	2003		180
3	Kozák osikový	2003		180
4	Muchotrávka červená	2004		180
5	Smrž	2005		180
6	Ušiak	2005		180
7	Kuriatko	2004		180
8	Podpňovka	2005		180
9	Hliva	2005		180

Tabuľka č. 3 – Rusko

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Počet jednotiek
1	Muchotrávka červená	2000	50 000	20
2	Plávka	2000	50 000	20
3	Kozák osikový	2000	50 000	20
4	Kozák brezový	2000	50 000	50
5	Hrúb	2000	50 000	50
6	Kuriatko jedlé	2000	50 000	20
7	Pečiarka	2004	10 000	50
8	Smrž	2003	5 000	100
9	Hliva	2005	5 000	3000
10	Podpňovka	2005	20 000	600
11	Suchohrúb	2003	5 000	100
12	Práchnovec			200 rubľov
13	A. S. Gribojedov	2001	23 000	50

Tabuľka č. – HMordovia a Pskov

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Poznámka
1	Hrúb (Pskov)	2002		20 a 50 jednotiek
2	Hrúb (Mordovia)	2002		10, 20, 30, 50 a 100 jednotiek

Z dvoch fínskych kariet je zaujímavý ušiak. Podľa znalcov ide o ušiak obrovský, ktorý je jedlý. U nás sa však vyskytuje aj ušiak obyčajný, ktorý je jedovatý, u. mitrovitý – nejedlý, aj u. zväzkovitý, ktorý patrí k zákonom chráneným hubám.

Tabuľka č. 5 – Fínsko

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Nominálna hodnota
1	Kozák	8/2003	75 000	6 _
2	Ušiak obrovský	3/2005	50 000	10 _

Aj Grécko vydalo dve TK s motívom húb. Na prepaid karte z roku 2003 s nákladom 40 000 ks je hnojník (obr. č. 4). Predlohou čipovej karty z roku 1997, ktorá vyšla v náklade 100 000 ks, je obraz T. Stavosa.

Štyri 200 jednotkové karty z Jersey sú zaujímavé vyobrazením hnojníka a prilbičky. Hlavne prilbička (Mycena) patrí k mnohopočetnej skupine nejedlých až jedovatých húb, ktoré sa na TK často nedostávajú. Séria kariet GPT-systému má poradové číslovanie od výrobcu JER71A až JER71D.

Tabuľka č. 6 – Jersey

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Nominálna hodnota
1	Hnojník	1999	20 000	2 £
2	Trúdnik ???	1999	20 000	2 £
3	Prilbička	1999	20 000	2 £
4	Šupinovka menlivá	1999	20 000	2 £

Netradične predstavuje huby na TK Lotyšsko. Zatiaľ jediná karta zobrazuje košík plný hřibov. Podobne netra-

dične v spleti všetkého od Sochy slobody, cez jablko, hodinky či fotoaparát sa k hube, tentokrát pečiarke prepracoval aj P&T Luxembourg.

Tabuľka č. 7

Por. číslo	Štát	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Poznámka
1	Lotyšsko	hřib	9/2005	35 000	2 LAT
2	Luxembursko	pečiarka	2/1996	7 500	10 jednotiek

Slovenské muchotrávky patria k lepším vyobrazeniam húb na TK. Zatiaľ čo muchotrávka červená je zobrazená na viacerých kartách, muchotrávka tigrovaná a citrónovožltá nemajú v Európe súperov. Štvrtou našou hubou na TK je práchnovec kopytovitý na karte, ktorá propaguje snahu lesochranárskeho zoskupenia VLK Tatry o vytvorenie prvej súkromnej rezervácie v Európe.

Tabuľka č. 8 – Slovensko

Por. číslo	Názov huby	Rok vydania	Náklad	Počet jednotiek
1	Muchotrávka citrónovožltá	1998	100 000	50
2	Muchotrávka červená	1998	100 000	50
3	Muchotrávka tigrovaná	1998	100 000	50
4	Práchnovec kopytovitý	1999	100 000	50

(Spracoval Dr. Verdon
– dokončenie v budúcom čísle)

Aký bol piaty ročník súťaže o Kvet Zberateľa

Hneď úvodom treba povedať, že úspešný! Počas priebehu jeho jednotlivých kôl sa ho zúčastnilo približne rovnaký počet čitateľov ako v ročníku minulom (vyše 100), pričom až 20 % súťažiacich malo celoročnú výdrž a svoje hlasy poslali vo všetkých 12 kolách (vlni 15 %). Ďalších 16 % súťažiacich sa zúčastnilo 11 a 10 kôl.

Zároveň nás potešili aj vaše hodnotiace slová, ktoré ste k odpovediam pridali.

Tak ako v predchádzajúcich ročníkoch súťaže, tak aj po vyhodnotení uplynulého piateho, najaktívnejším súťažiacim posielame poštový lístok s prílohou Kvetu Zberateľa.

(red.)

Doplňovacie kolky na slovenských fiškálnych celinách

Na základe zákona č. 138/1943 Slovenského zákonníka z 28. 10. 1943 uverejneného v čiastke 41 boli zmenené niektoré právne predpisy o poplatkoch. Vládnym nariadením č. 143 zo 6. 11. 1943 (čiastka č. 43 Slovenského zákonníka) bol vydaný predpis na vykonanie tohto zákona. Týkal sa úpravy kolkových poplatkov za Nákladné listy, Balíkové sprievodky a Dobytčie pasy. Doplnenie kolkového poplatku na novú hodnotu bolo možné od 19. 11. 1943 realizovať na jednotlivých druhoch fiškálnych celín takto:

1. Na nákladných listoch

a) Nalepením bežnej kolkovej známky na nákladný list bežný i spešninový, pri zásielkach do 5 000 kg v hodnote 1 Ks (natlačený kolok mal hodnotu 50 halie-

rov) a v hodnote 5 Ks pri zásielkach nad 5 000 kg, alebo za celý vagón (natlačený kolok mal hodnotu 3 Ks). Tieto kolky sa na príslušnú fiškálnu celinu mali nalepiť tak, aby

Doplňovací kolok hodnoty 1 Ks dotlačený na nákladnom liste s natlačeným kolkom 50 halierov. Nákladný list bol použitý k dvom sudom vína odoslaných 31. 3. 1944 zo Žiliny do Turčianskeho sv. Martina.

boli umiestnené na hornú polovicu natlačeného kolka. Dolepené kolky sa mali znehodnotiť staničnou pečiatkou čiernej farby. Dolepovať doplňovacie kolky bolo možné do 30. 4. 1944. Po tomto dni sa nepokazované nedokolkované celiny už nevymieňali.

b) Prítláčou doplňovacieho kolku. Doplnovací kolok má tvar obdĺžnika na šírku rozmerov 28 x 12 mm. Mal byť umiestnený nad natlačeným kolkom. Prítláčenie doplňovacie kolky mali hodnotu 1Ks alebo 5 Ks (pozri bod a). Farba prítlačených doplňovacích kolkov je červená. Z červeného podkladu vystupoval v hornej časti nápis „Doplňovací kolok“, pod ním vľavo bol umiestnený štátny znak a napravo od neho údaj hodnoty doplňovacieho kolka, a to 1 Ks alebo 5 Ks v závislosti od hmotnosti prepravovanej zásielky

Na balíkovej sprievodke je vľavo od natlačeného kolka 50 halierov dotlačený doplňovací kolok 50 halierov. Sprievodka bola použitá na pošte Moravské Lieskové 24. 3. 1944.

394 Bratislava 4		Poplatky pri podaní:	
Vrečovka		Výplatné Ks. h	
POŠTOVÁ SPRIEVODKA		Výstr. poplatok Ks. h	
Dobierka 108 Ks 50 h		Výstr. poplatok Ks. h	
Jednostoosem Ks. 50 h		Vybrať pri dodaní:	
Obsl	Obsah	dobierka Ks. h	
1 balík	insulin	doplatné Ks. h	
		doručné Ks. h	
		návestná Ks. h	
		mierny príplatok Ks. h	
		džobná Ks. h	
		iní poplatky Ks. h	
Mr. Ph. L. Kisslink			
Lekárňu U Sv. Stefana			
Smolenice			
Ulica, číslo domu			
Pošta			
Co je krabco oznámená, vyplni označenie!			
Váha kg g			

Balíková sprievodka použitá 19. 11. 1943 v prvý deň platnosti zvýšeného kolkového na pošte Bratislava 4 k balíku do Smoleníc. Zvýšený kolkový poplatok je uhradený dolepením bežného kolkú 50 halierov cez pôvodný nattačený kolok.

2. Na balíkových sprievodkách

a) Nalepením bežnej kolkovej známky v hodnote 50 halierov na hornú polovicu nattačenej kolkovej známky v hodnote 50 halierov. Nalepená bežná kolková známka sa mala znehodnotiť odtlačkom dennej pečiatky podacej pošty v čiernej farbe. Tento postup sa mal realizovať na

vútroštátnych i medzinárodných obyčajných a dobierkových sprievodkách. Úhrada doplnovacieho poplatku sa ojedinele vykonala i kombináciou kolkových známok nižších hodnôd (20+20+10 halierov). Dolepenie doplnovacieho kolkú mal vykonať podávajúci balíka. Týmto spôsobom sa mali spotrebovať sprievodky, ktoré mali občania, predajcovia cenín a samotné poštové úrady. Pôdobne ako nákladné listy i sprievodky sa po 30. 4. 1944 mali vzaf z obru a po tomto termíne sa už nevymieňali.

b) Prítačou doplnovacieho kolkú v hodnote 50 halierov. Podľa vládnehoariadenia sa mala prítač doplnovacieho kolkú vykonať cez hornú polovicu nattačeneho kolkú. Podľa oznámenia v Úradných zpravách slovenskej pošty č. 46/1943 a dokladového materiálu sa prítač doplnovacieho kolkú nachádza vlavo od nattačeneho kolkú, a to v jeho rozličnej výške a i vzdialenosti od neho. Farba i umiestnenie údajov v prítačených doplnovacích koloch sú pôdobné ako pri nákladných listoch, rozdiela je hodnota kolkú, a to 50 halierov. Doplnovací kolok sa mal použiť na sprievodky, ktoré mal v zásobe Poštový hospodársky úrad v Bratislave. Použitie sprievodiek s prítačou doplnovacieho kolkú je možné doložiť i po roku 1945, keď je spravidla bežný i doplnovací kolok doplnený pretačou „ČESKO-SLOVENSKO“. Z toho vyplýva, že takto upravené i neupravené sprievodky s prítačou doplnovacieho kolkú mohli byť používané do 31. 12. 1947 (Poštový vestník Povereníctva pôšt č. 53/1947).

3. Na dobytých pasoch

a) Nalepením kolkových známok v hodnote 1,80 Ks (na dobytčí pas s nattačeným kolkom 20 halierov), 4,40 Ks (na dobytčí pas s nattačeným kolkom 60 halierov),

Odstrižok — Coupon		Poštové číslo — Numéro d'enregistrement		DOPLNŤOVACÍ KOLK		SLOVENSKÝ ŠTÁT		Poplatok podľa váhy Ks. h	
Mise si prijemem admiť		Slovensko — Slovaquie		50h		50		Poplatok podľa váhy Ks. h	
Peťt šre d'adoné par le destinataire		POŠTOVÁ SPRIEVODKA — BULLETIN D'EXPÉDITION		50		50		Poplatok podľa váhy Ks. h	
Príloha doplnovacieho poplatku		Udaná cena — Valeur déclarée		Ks.		Fr-or		Výpravce Ks. h	
Meno odosielateľa a bydlisko		Počet hal. coiných prehlások		de		Obal — Nature de l'emballage		Výbrat' vyplatené	
Nom et domicile de l'expéditeur		coifs déclarations en douane		A		osvedčení alebo účtov		Ks. h	
Miesto určenia		Lieu de destination				Vymenovanie úrad		Ks. h	
Ulica číslo		Rue et numéro				Rue de destination			
Krajina určenia		Pays de destination							
Peťtinka colného úradu		Váha — Poids				Instradovanie — Acheminement			
Tireur de la douane		kg g				Vymenovanie úrad			
		kg g				Rue de destination			
		kg g							
		Droite de douane *)							
		*) (Vyplni vatpný úrad alebo colný úrad krajiny určenia.)							
		(Cibire a remplir par le bureau d'entrée ou par le service de la douane du pays de destination.)							

Nepoužitá medzinárodná balíková sprievodka s dotlačeným doplnovacím kolkom hodnoty 50 halierov, umiestneným navlavo od nattačeneho kolkú rovnakej hodnoty.

9 Ks (na dobytčí pas s natlačeným kolkom 1 Ks) a 14 Sk (na dobytčí pas s natlačeným kolkom 1 Ks). Kolkové známky sa mali nalepiť na pravý horný okraj dobytčieho pasu a pri jeho vystavení znehodnotiť. Dopĺňovať zvýšený kolkový poplatok kolkovými známkami bolo možné do 30. 11. 1943. Obce a manipulanti s dobytčími pasmi boli preto povinní do 25. 11. 1943 predložiť na príslušnom daňovom úrade nepoužitú dobytčie pasy na dokolkovanie. Rozdiel sadzieb mali uhradiť v hotovosti. Nepokazené dobytčie pasy sa nevymieňali.

b) Odtlačkom doplnovacích kolkov v hodnotách 1,80 Ks, 4,40 Ks a 9 Ks . Doplnovacie kolky boli pozitívne odtlačky pečiatok, ktoré majú tvar obdĺžnika na výšku veľkosti 23 x 8 mm. Prúžok v hornej časti kolku má nápis „Slovenský štát“, pod nápisom je rovnobežná čiara. Pod ňou je štátny znak, vedľa ktorého sú po okrajoch štyri postupne stenčené čiary. Pod znakom je údaj hodnoty kolka. V prúžku v dolnej časti kolku je text „Doplnovací kolok“. Odtlačok doplnovacieho kolku vo fialovej farbe sa umiestňoval napravo od vytlačeneho kolka.

c) Kolkový poplatok za dobytčí pas vo výške 15 Ks bolo možné uhradiť na celine s natlačeným kolkom 1Ks i odtlačkom doplnovacieho kolku s hodnotou 9 Ks a dolepením kolkovej známky v hodnote 5 Ks.

Dokladovanie zvýšenia poplatkov za úkony hradené horeuvedenými druhmi fiškálnych celín a spôsobov ich úhrady spestria zbierky fiškálnych cenín i celín. Autor uvíta doplnovacie údaje k tejto problematike.

Dušan Evinic

Pramene:

1. Slovenský zákonník čiastka 41 a 42 z roku 1943
2. Úradné zprávy slovenskej pošty č. 46/1943
3. Poštový vestník Povereníctva pôšt č. 53/1947
4. D. Evinic: Balíková pošta na Slovensku 1918 – 1985 (Fil. state ZSF č. 16)
5. D. Evinic: Balíkové sprievodky slovenskej pošty a ich úpravy (Zberateľ č.12/2002)
6. J. Kořínek: Fiskální celiny
7. Zbierka autora

Obrazy z Nemecka

S týmto názvom Nemecká pošta vydáva emisný rad poštových známok. Jeho doteraz posledným prírastkom

v poézii, próze, filme, divadle a televízii ako práve Schwarzwald. Nie je to žiadny zázrak – je najväčším (okolo 6 000 km²) a najvyšším (Feldberg 1 493 m n. m.) stredným pohorím Nemecka. Tiahne sa v dĺžke 200 km a maximálnej šírke 60 km v spolkovej krajine Baden-Württemberg v severojužnom

smere rovnobežne s náhornou plošinou horného Rýna. V ňom pramení aj náš Dunaj.

Krajinárska a kultúrna pestrosť robí Schwarzwald jednou z najobľúbenejších rekreačných oblastí v Nemecku. Vyhľadávajú ho naj-

– z 10. augusta minulého roka, bol háčkek s jednou známkou venovaný pohoriu Schwarzwald (Čierny les). Rozprestiera sa v juhozápadnom cípe Nemecka, hraničiacom s Francúzskom a Švajčiarskom. Sotva niektoré iné nemecké pohorie je tak prominentne zastúpené

mä turisti a terénni cyklisti pre jeho približne 30 000 km dlhé turistické trasy. Najznámejším kúpeľným mestom v tejto oblasti je Baden-Baden.

Háčkek so známkou nominálnej hodnoty 55 centov bol vytlačeny osetom.

-ilk-

Režisér Luchino Visconti

Pri 100. výročí narodenia talianskeho divadelného, operného a filmového režiséra a scenáristu Luchina Viscontiho (1906 – 1976) vydala talianska pošta príležitostnú známku s portrétom umelca.

Luchino Visconti (vl. menom L. Visconti di Modrone) pochádzal zo starej šľachtickej rodiny, ktorej príslušníci vládli v 14. a 15. storočí v Miláne a takmer celom severnom Taliansku. Získal kvalitné všeobecné a hudobné vzdelanie a začínal ako divadelný herec a režisér. Záujem o film ho v r. 1936 priviedol do Francúzska, kde asistoval významnému režisérovi J. Renoirovi pri jeho filmoch *Výlet do prírody* (1936) a *Na dne* (1936). Renoir rozvinul jeho citlivosť na sociálne a politické témy.

Po návrate do Talianska sa venoval divadlu. Ako filmový režisér debutoval prepisom románu amerického autora J. Caina *Posťár* zvoní vždy dvakrát pod názvom *Posadlosť* (1942). Táto dráma ľudských vášní, situovaná do severotalianskeho prostredia, sa dostala do nemilosti fašistickej cenzúry. Film uviedli po oslobodení, a potom mohol Visconti pokračovať vo filmovaní. V rokoch tesne po druhej svetovej vojne sa stal aj jedným z najznámejších operných režisérov. V tom istom období ako lavicový intelektuál vstúpil do komunistickej strany.

Visconti je však predovšetkým klasikom svetovej kinematografie a jedným z tvorcov povojnového talianskeho neorealizmu. Výrazne sa doňho zaraďil hraným dokumentom *Zem sa chveje* (1948), v ktorom bez profesionálnych hercov zobrazil vzburu sicílskych rybárov proti priekupníkom ryb. Celá jeho tvorba okrem nepatrných výnimiek je monotematická. Sú v nej stopy nostalgie nad súmrakom starého sveta, ale aj jasnozrivý pohľad humanistu, ktorý vidí, že zánik starej spoločnosti je nevyhnutný a sympatizuje s novým svetom. Celým jeho dielom sa vinie téma lásky a smrti, do popredia vystupuje sklon k estetstvu a scénografickej dokonalosti. Stretnutie protichodných ľudských a spoločenských síl často situoval do rodinného prostredia. Na Medzinárodnom filmovom festivale v Cannes 1971 získal za svoju tvorbu a film *Smrť v Benátkach* (1971) Cenu 25. výročia festivalu.

Ako režisér a scenárista sa podieľal aj na poviedkových filmoch *Sme ženy* (1953), *Boccaccio* (1962) a *Čarodejnice* (1966).

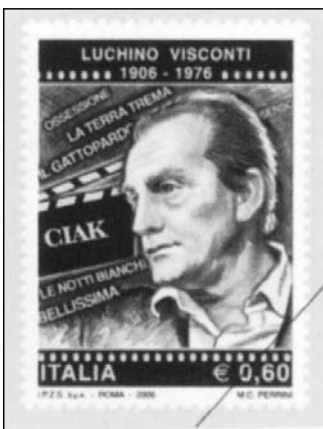
Popri filmovaní vyvíjal bohatú režijnú činnosť v divadle, kde inscenoval činohry, opery aj balety. Viscontiho vzťah k hudbe poznačuje väčšinu jeho diel.

Na známke vydané na jeho počesť, popri filmovej klapke CIAK, nachádzame názvy jeho šiestich filmov: **Ossessione** (*Posadlosť*), **La terra trema** (*Zem sa chveje*), ktorý získal Veľkú cenu na festivale v Benátkach, **Il gattopardo** (*Gepard*, 1963) – historická farebná freska zo Sicílie v období zjednocovania Talianska, **Senso** (*Vášeň*, 1954) – kritika národnej zrady talianskej aristokracie v 19. storočí, **Le notti bianche** (*Biele noci*, 1957) – moderná parafráza Dostojevského

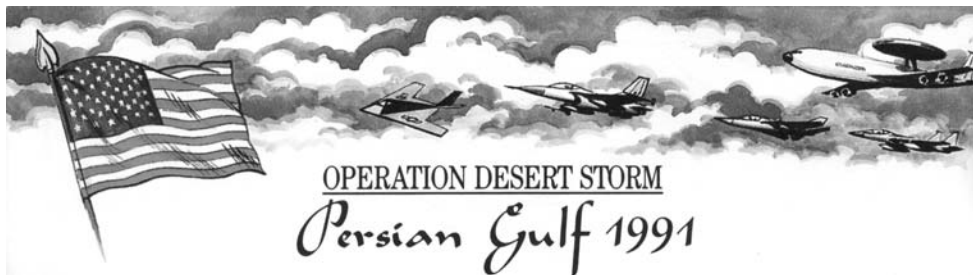
novely a **Bellissima** (*Najkrajšia*, 1951, v hlavnej úlohe Anna Magniani).

Už nebolo miesto na jeho ďalšie veľké snímky, napr. *Rocco a jeho bratia* (1960) – dramatický príbeh juhotalianskych bezzemkov presídlených do Milána, *Súmrak bohov* (1969), *Nevinný* (1976).

Nominálna hodnota známky vydané 13. 10. 2006 je 60 centov. Štvorfarebnou rotokalkografiou ju vytlačila tlačiareň Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato v náklade 3,5 mil. kusov.

Ivan Lužák

Slováci v protichemickej jednotke v koalíčných operáciách Púštna búrka v Saudskej Arábii, Kuvajte a Iraku v rokoch 1990 – 1991

Vyslaniu vojenských chemikov do oblasti Perzského zálivu predchádzali udalosti, pri ktorých ozbrojené sily Iraku 8. augusta 1990 prepadli Kuvajt a obsadili jeho územie. Rada bezpečnosti OSN sa 25. 8. 1990 uzniesla vyslať do tejto oblasti vojenské sily na blokádu útočníka.

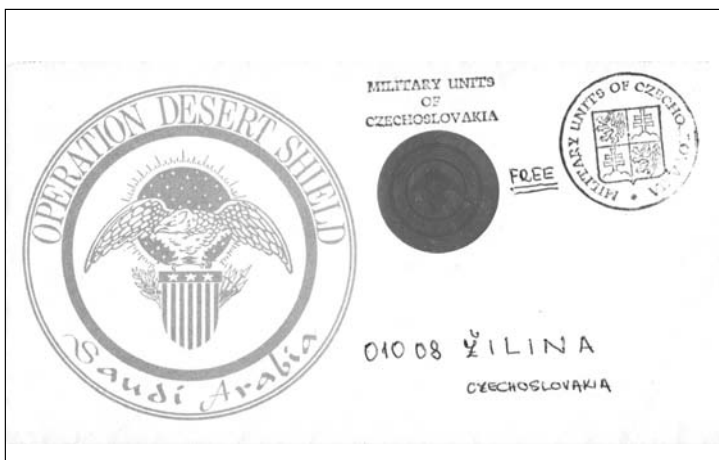
Na základe vyhlásenia prezidenta ČSFR Václava Havla z 23. 9. 1990 k situácii v Perzskom zálive a odporúčania ministra obrany ČSFR Luboša Dobrovského, FZ ČSFR schválilo návrh na vyslanie špeciálnej protichemickej jednotky do oblasti konfliktu.

Československý protichemický prápor bol vytvorený z dobrovoľníkov 102. brigády chemickej ochrany v Liberci, z výsadbárov z Prostejova, ktorí vytvorili strážny oddiel; z Hostivíc bol zdravotnícky tím, z Horních Počáplí boli vojaci pre tylové a technické zabezpečenie a zo Slaného spojári a vodiči.

Veliteľom čs. protichemickej jednotky bol plk. Ing. Ján Való. Do odchodu sa stmelovací výcvik konal v Liberci a posledná fáza výcviku a prípravy na odchod do Saudskej Arábie bola v 5. prapore chemickej ochrany v Slanem.

V dňoch 19. až 23. 11. 1990 prebehli rokovania a podpísali sa dohody o podmienkach pobytu čs. vojenskej protichemickej jednotky v Kráľovstve Saudská Arábia. Letecký presun čs. jednotky sa uskutočnil v dňoch

11. až 14. 12. 1990 trinástimi dopravnými lietadlami C-5A/B GALAXY vzdušných síl USA. Prepravených bolo 206 osôb, 61 automobilov, 1 OT, 24 prívesov a ďalší materiál. Jednotka bola rozmiestnená v priestore Hafar al-Batin. Veliteľstvo a štáb čs. protichemickej jednotky sa

v období príprav a po dobu operácie koalíčných vojsk nachádzal pri výcvikovom stredisku saudskoarabskej armády v King Khalid's Military City.

Odpálením strely Tomahawk z bojovej lode Wisconsin, ktorá zasiahla prezidentský palác S. Husajna, sa 17. 1. 1991 začala operácia koalíčných vojsk 26 krajín vrátane ČSFR pod názvom Púštna búrka, ktorej velil gen. Norman Schwarzkopf. Pozemné operácie sa začali 24. 2. 1991.

Hlavnou úlohou čs. protichemickej jednotky bolo plnenie úloh chemického zabezpečenia (chemický pries-

kum a pozorovanie, varovanie jednotiek, vypracúvanie podkladov na rozhodovanie veliteľov, dekontaminácia bojovej techniky a zbrání a hygienická očista osôb) v jeseňoch 4. a 20. mechanizovanej brigády S. Arábie.

V období od 1. 1. do 28. 2. 1991 boli niekoľkokrát zistené životu nie nebezpečné prahové koncentrácie chemických látok typu yperit (pluzgierotvorné OL) a sarin (nervovoparalytické OL) v priestore mechanizovanej brigády Kráľovskej armády S. Arábie v King Khálid's Military City, pravdepodobne ako dôsledok zásahu skladov chemickej munície na území Iraku vzdušnými silami koalície.

Po prekročení hranice S. Arábie a Kuvajtu po skončení bojov sa naše chemické jednotky nachádzali pri hlavnom meste Kuwait City. Dňa 28. 2. 1991 bol vyhlásený pokoj zbrání. Na operácii „Púštna búrka“ sa zúčastnilo do 60 Slovákov.

Poštové spojenie s príslušníkmi čs. protichemickej jednotky bolo možné obyčajnou aj doporučenou poštou na adresu Kingdom of Saudi Arabia, Hafar-al Batin 31991 PO BOX 10107/41. Listové zásielky prechádzali cez Viedeň 1150, Dammam a Hafar-al Batin. Listy odosielané zo S. Arábie z poštového úradu Hafr s označením FREE a PORT PAYE boli oslobodené od poštovného. Príslušníci koalíčných síl používali obálky s prítačou loga operácie a textom OPERATION DESERT SHIELD Saudi Arabia alebo s textom MILITARY UNITS OF CZECHOSLOVAKIA a s okrúhlu pečaťou zelenej farby so štátnym znakom ČSFR a v kruhopyse s rovnakým textom. Listové zásielky boli dopĺňované aj nálepkami s textom FREE KUWAIT,

prípadne OPERATION DESERT SHIELD Saudi Arabia alebo trojriadkovou zelenou pečiatkou s textom MILITARY UNITS OF CZECHOSLOVAKIA, tiež nálepkou OPERATION DESERT STORM Persian Gulf 1991.

Kráľ Saudskej Arábie Fahd Bin ABD-AL-Azís Al Saud vyznamenal účastníkov operácie medailou Za oslobodenie Kuvajtu a sultán Bin Abd-AL-Azís za aktívnu účasť

v operácii Púštna búrka udelil Bojový rad. Na oslave víťazstva nad Irakom sa v USA zúčastnili plk. Ivan Lančarič a rotný Miroslav Nagy.

Počas činnosti boli dvaja príslušníci čs. protichemickej jednotky zranení. Návrat do vlasti sa začal 5. mája 1991 čs. lietadlami TU-154 a pokračoval 8. 5. 1991 lietadlom Saudskej Arábie C-130H Hercules. Posledný čs. vojak odišiel z Kuvajtu 31. 8. 1991.

Jozef Korený

Pozn. red.: Odosielateľ na listoch uvádzal lokalitu Hafar al-Batin, v poštovej pečiatke je Hafr.

STRETNUTIE ZBERATEĽOV V NOVEJ EURÓPE / MEETING COLLECTORS IN NEW EUROPE

4. MEDZINÁRODNÝ ZBERATEĽSKÝ VEĽTRH

4th INTERNATIONAL COLLECTORS FAIR

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI
08. – 09. 6. 2007

BZD **INCHEBA**
EXPO BRATISLAVA

Incheba, a.s., Viedenská cesta 3-7, 851 01 Bratislava
tel.: 00421 2 6727 2135, fax.: 00421 2 6727 2143, email: bzd@incheba.sk
www.incheba.sk

Zvláštne použitie doplatnej známky Slovenska z roku 1942

Doplatné poštové známky sú určené predovšetkým na úhradu nedostatočne vyplatených poštových zásielok. Slúžia však niekedy v rôznych krajinách a v rôznych časových obdobiach aj na iné účely. Ako príklad môže poslúžiť rozprávanie „poštového posla“, dnešnou terminológiou poštového doručovateľa, pána Rudolfa Pecku. Pán Pecka pochádza z poštárskej rodiny a sám pracoval „u spojov“ po celý život. Poznal poštársku robotu od piky, až po funkciu prevádzkového námestníka.

Na poštovom preukaze (obr. 1; 2) vnútorné strany na obálke, obal preukazu v texte), vydanom v septembri

písma je však vyladené, ale na origináli čitateľné. Jej číslo je 6/1944.

Toto číslo spomínam preto, lebo je uvedené aj na ďalšom zaujímavom poštovohistorickom doklade (časť dokladu na obr. 3). V čase vydania preukazu prebiehalo Slovenské národné povstanie. Pohyb osôb bol obmedzený a v Piešťanoch bol aj zákaz vychádzania, lebo vojenská posádka a väčšina pilotov z letiska Piešťany sa zapojila do povstania a odišla aj s lietadlami na povstalecké územie. Z dôvodu zákazu vychádzania dostal pán Pecka od okresného náčelníka v Piešťanoch dvojjazyčný slovensko-nemecký dokument, ktorý ho ako poštového posla oprávňoval, aby aj v čase zákazu vychádzania mohol doručovať poštu. Tento dokument svojim zápisom, pečiatkou a podpisom potvrdil aj vojenský veliteľ mesta. Ním sa potom poštár preukazoval patrolami, ktoré hliadkovali v meste.

Určite som „neobjavil Ameriku“, lebo takýchto a podobných dokumentov sa asi zachovalo viac. V každom prípade sú dokumentom doby a dokladom, že pošta a poštári pracovali „vždy a za každých okolností“.

Alex. Urminský

Za všetky prezentované doklady a informácie patrí vďaka p. R. Peckovi.

POPIS OSOBY MAJITEĽA) (SIGNAL ENT))		SVETOVÝ POŠTOVÝ SVÄZ UNION POSTALE U. ERBELE	
Dátum narodenia: Date de naissance:		SLOVENSKÁ poštová správa ADMINISTRATION DES POSTES DE SLOVAQUIE POŠTOVÁ PREUKAZKA 1. Táto preukazka sa uznáva za preukazný doklad v styku s poštou. 2. Preukazky vydávajú jediné poštové úrady. Platia tri roky. Keď sa však v tejto dobe zmení podoba majiteľa t. j. keď sa zmení aj fotografia alebo popisom osoby, musí byť preukazka znovu vydaná. 3. Poštová správa neručí za následky, ktoré by mohli nastáť zo strany občianstva alebo podvedného použitia tejto preukazky. CARTE D'IDENTITÉ POSTALE 1. Cette carte est reconnue comme pièce justificative d'identité pour les opérations postales. 2. Les cartes d'identité sont délivrées exclusivement par le service des postes. Elles sont valables pendant trois ans. Toutefois si, pendant cette période, la physionomie du titulaire s'est modifiée au point de ne plus répondre à la photographie ou au signalement, le carte doit être renouvelée. 3. Les Administrations des postes ne sont pas responsables des conséquences qui peuvent entraîner la perte, la soustraction ou l'emploi frauduleux de la présente carte.	
Rodisko: Lieu de naissance:			
Postava: Taille:			
Vlasť: Citoyenneté:			
Oči: Yeux:			
Piel: Teint:			
Zvláštne znamenia: Marques particulières:			
1) Údaje popisu, ak treba, musia byť preložené do francúzskeho jazyka.			
2) Les indications du signalement doivent, le cas échéant, porter une traduction interlinéaire en langue française.			

1944 má fotografiu v uniforme a s bicyklom, ktorý bol jeho dopravným prostriedkom (v Piešťanoch aj v súčasnosti používajú poštovní doručovatelia bicykle, len výnimočne malé motocykle). Ako sám povedal, na fotografii nie je s bicyklom náhodne, ale bola to povinnosť. Poštový preukaz vydaný v súlade s predpismi UPU (Svetovej poštovej únie) je dvojjazyčný, slovensko-francúzsky. Slúžil na styk s poštovými orgánmi. Za jeho vydanie zaplatil 5 Ks a táto čiastka bola zúčtovaná formou doplatnej známky vydania 1942 (ZSF č. D 26) tejže hodnoty. Lep na známke po rokoch zvetral, a preto sa známka ľahko uvoľnila. Text pod známkom „Timbré-poste“ predpokladá túto formu úhrady. Znáмка a fotografia sú opečiatkované pečiatkou Poštového úradu Piešťany. Preukaz je vyplnený vo všetkých kolonkách,

Poštový a telegrafný úrad
Piešťany.

1000 u. Telegrafnummer Piešťany.
Čís. 282 III/2-1944.

Leptinácia.....

Majiteľ poštovej preukazky 56/2944
Rudolf Pecka
je zamostrancom poštového a telegrafného úradu v Piešťanoch a ako taký je povinný dočasným a odobrom do ústavy, komu v súčasnosti je doručovanie aj v čase prítomného stádenia po uličník tak v Piešťanoch ako aj mimo obec Piešťany.

Leptinácia.....

Besitzer der Postidentifikationskarte Rudolf Pecka
ist Angestellter des Post- und Telegraphenamtes in Piešťany, als solcher verpflichtet sich zur Dienstleistung, Dienstfahrten und Zustellungen auszuführen auch während des Auswechsellages in Immanen wie auch ausserhalb der Gemeinde Piešťany.

Piešťany 14. septembra 1944.

Pečnosta úradu:
Antaletor:
Jáder

POŠTOVÝ ÚRAD
PIEŠŤANY

Operenci – spoločníci človeka

VRABEC

Tohto malého živého vtáčika pozná každý človek, ktorý vníma prírodu. Avšak jeho úbytok v našom blízkom okolí málokto zaregistroval. Už akosi pomenej badať celé krdle hašterivých vrabcov na železničných staniaciach, na námestiach našich miest a v zimnom období v blízkosti hospodárskych dvorov a na dedinách najmä tam, kde sa chová hydina. Podľa skromného odhadu vrabcov ubudlo asi 50 – 60 %, ak nie viac. Na svedomie to má ľudská činnosť v oblasti používania rôznych chemických postrekov ovocných stromov, ničenie škodlivého neprijemného hmyzu a hlodavcov. Hmyz je aj hlavným zdrojom potravy pri odchove mláďat vrabcov.

Vrabc domový – *Passer domesticus* L., čeľad *Passeridae*. Dosahuje veľkosť 12 až 15 cm. Má sivohnedé zafarbenie s pozdĺžnymi čiernymi škvrkami. Samec má sivú „čiapočku“ a čierny „podbradník“.

Samec čierne škvrny nemá. Ostatné znaky neuvádzam, lebo vrabc je veľmi dobre známy. Žije v Európe, v Ázii a v severnej Afrike. Prevezený bol aj na ostatné kontinenty. Zdržuje sa blízko ľudských sídiel, polí a záhrad. Živí sa obilím, ovocím a odpadkami ľudskej potravy. Svoje mláďatá kŕmi výlučne hmyzom, najmä dvojkrídlcami, rovnokrídlovcami, chrobákmi a voškami. Hniezdo si stavia dosť neďaleko zo slamy, sena a lístia, vnútro hniezda vystieľa perím a srstou. Hniezdi dva až štyri razy do roka v dutinách budov, v hniezdach belorítok, v búdkach a dutinách stromov. Samica zakaždým znáša 4 až 6 vajíčok farebné dosť varia-

bielných – bielych, modrastých, zelenosivých alebo hnedastých, husto posiatych bodkami. Na vajíčkach sedáva

va samička i samček dva týždne a mláďatá kŕmia obaja 17 dní.

Vrabc poľný – *Passer montanus* L. sfarbením pripomína samca vrabca domového, je

o niečo menší, dosahuje 11 až 14 cm, hlavičku má hnedú a na líci čiernu škvrnku. Rozšírený je v Európe aj v Ázii, žije na poliach, v blízkosti ľudských sídiel, v sadoch a záhradách. Husto osídleným aglomeráciám sa vyhýba. V zime sa často zdržiava pri hospodárskych budovách a na dvoroch. Má rád prostredie so starými stromami. Na

jar a v lete sa živí výlučne hmyzom, ktorý chytá na stromoch i na zemi. Chutí mu aj obilie, ale len dozrievajúce. Na jeseň a v zime sa živí tiež rôznymi semenami. Hniezdi v dutých stromoch, v dierach múrov a v hniezdach po iných vtákoch. Hniezdo stavajú obaja partneri, využívajú rôzny materiál, kotlinku vystielajú perím a srstou. Samica znáša štyri až šesť bielych, žltkastých alebo modrastých vajíčok, ktoré sú husto pokryté tmavosivými až sivohnedými škvrkami. Pár sedí na násade 12 až 13 dní, mláďatá kŕmia obaja v hniezde 16 dní.

Ochrana vrabcov sa dnes stáva aktuálnou, aby sa vrabc nedostal do zoznamu ohrozených druhov živočíchov.

Jozef Solava

Známka a známková grafika (11)

Začiatkom sedemdesiatych rokov vstúpil do známkovej tvorby ďalší jej významný tvorca Ivan Schurmann. Popri Jozefovi Balážovi, Vincentovi Hložníkovi a Albínovi Brunovskom sa stal tento stále aktívny známkový grafik ďalšou stálicou tejto špecifickej grafickej disciplíny.

Už v počiatočnom období jeho známkovej tvorby kultivovane stvárňoval náročné témy politického a spoločenského závažného charakteru. V rozpätí 10 rokov dvakrát vytvoril známky k výročiu zničenia obcí Lidice a Ležáky. Prvé realizácie témy z roku 1972 sú svedectvom jeho pracovnej metódy, v ktorej zovšeobecnil skúsenosti z voľnej grafickej tvorby. Známky Lidice a Ležáky z prvej emisie by mohli byť voľnými grafickými listami. Druhá grafická verzia tejto témy, o desať rokov mladšia,

svedčí o vývoji, ktorým prešla Schurmannova známková tvorba. Tému tentokrát podáva inak, a to ako špecifickú známkovú grafiku s charakteristickými výrazovými prostriedkami tejto tvorby. Kresbovo brilantne a graficky čisto vykreslil tvár ženy poznačenej smútkom. Výrazná čierna kresba kontrastuje s červenou

farbou ruže, redukovaná farebnosť podporuje emocionálne vyznenie emisie. Podobne pôsobivo vyznieva i druhá známka tejto série s vyobrazením rúk, ktoré poranil ostnatý drôt. V oboch riešeniach je zdôraznená kresbovosť motívov.

Známka k 55. výročiu VOSR buduje na kontraste hladkých farebných plôch a na prekreslení detailov hlavného motívu – námorníkovej hlavy. Kompozícia emisie k 40. výročiu Karpatsko-dukľanskej operácie je svedectvom podobného prístupu, aj keď v tomto prípade je

kresba figurálnej partie oveľa väčšia ako plocha zástavy s farebným akcentom. Obdobou tohto princípu vytvára autor aj ďalšie známky.

Emisia k 30. výročiu SNP je neobvykle koncipovaná. Má charakter výraznej grafickej skratky. Motív tváre par-

tizána je organicky skĺbený s krajinou v pozadí. Známka potvrdzuje záujem autora o nové možnosti riešenia a interpretovania tejto pomerne frekventovanej témy.

V Schurmannovej tvorbe ďalších známk dominuje úsilie o estetické zvládnutie kompozície. Na známkach k 55. a 65. výročiu

KSČ prevláda snaha vytvoriť nové tvarové variácie známych symbolov robotníckeho hnutia a spájať ich viac v dekoratívne ako symbolicky pôsobiaci celok. Účinok je tiež postavený na kontraste prekresleného ocelorytecky spracovaného hlavného motívu a plošne podaného symbolu. Symbolika je výrazná, podčiarknutá farebnosťou, častá je zlatá farba, známe symboly sú podané v nových kompozičných vzťahoch. Tento spôsob interpretovania dobovo závažných celospoločenských tém podčiarkoval (zaiste vtedajším vydavateľom požadovaný) slávnostný ráz emisie.

Autor je známy i početnejšími realizáciami, v ktorých dôraz kladie na vyváženosť kompozície a elegantne štýlizovaný figurálny motív (emisia Československá spartakiá-

da 1980). V týchto rokoch vytvára aj čisto graficky riešené známky (napr. ku Dňu československej známky), známe symboly podáva v nových kompozičných vzťahoch.

Schurmannova tvorba sledovaného obdobia dostala rad ocenení pri výročných hodnoteniach známkovej tvorby v ČSSR.

Známkové realizácie prof. Vincenta Hložníka nie sú v tomto období veľmi početné, ale zato každé riešenie je na mimoriadne vysokej výtvarnej úrovni. Hložník opätov-

ne prinavrátil našej známke alegóriu. Od čias známych realizácií slávnostných klasicizujúcich alegórií Maxa Švabinského sa alegória v našej známkovej tvorbe nevy-skytovala, až v Hložníkovej tvorbe v emisii Academia Istropolitana. Znáмка k 60. výročiu Československa je alegóriou republiky, jej monumentálnou personifikáciou vo formáte miniatúrnej modernej známkovej grafiky.

K 1. výročiu Helsinskej konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe vyšla krásna formátovo i významo-

vo veľká známka, v ktorej Hložník uplatňuje osobité grafické poňatie, používa symboly rúk, dieťa, holubice na pôsobivé stvárnenie medzinárodne dôležitého významného politického došiahlym dosahom.

Tvorba prof. Albína Brunovského prináša v sledovanom období najmä

rad podnetných impulzov v riešení portrétu na známke.

V jeho tvorbe sa spája dokonalé zachytenie portrétnych črt s lyrizujúcim pôsobením farby pozadia. Najmä portrét Pabla Nerudu má veľavýznamové pozadie, samotná štruktúra pozadia sa stáva nositeľkou významu osobnosti. V emi-

sii Flóra sústreďuje autor pozornosť výlučne na samotnú rastlinu, prezen-

tuje tak jej krásu i osobitosť.

Mladšiu generáciu známkových tvorcov, ktorí sa podnetným spôsobom zapájali v tomto období do československej známkovej tvorby, prezentuje Dušan Kállay. Nephrehľadnuteľné sú dve

série známkových portrétov – medailónov oblemovaných dekoratívnou linkou.

Významná je emisia k 650. výročiu založenia Kremnickej mincovne. Tvarovo i farebne priťažlivé známky, reproduktujú vzácné v Kremnici razené mince ako dokument i ako umenie. Predstavujú nový názor na uplatnenie umeleckého diela na známke. Kompozične tieto vertikálne orientované známky budujú nový poriadok vzájomných väzieb na známkovej ploche.

V tomto období vytvorili veľmi zaujímavú skupinu zná-

mok so športovým námetom ďalší významný grafik Igor Rumanský. Jeho známky zaujímajú významnou dynamikou a sugestívnosťou podania. Medzi sugestívne pôsobivé radíme i známku Medzinárodný deň študentstva (1984).

Na známkovej grafike sedemdesiatych a začiatku osemdesiatych rokov sa tvorivo podieľali i ďalší výtvarníci Ernest Zmeták, Oto Lupták, Gabriel Štrba, Miloš Urbásek. Vytvorili prevažne nepočtené, ale výtvarne kultivované diela. Napriek ojedinelosti vystúpení sú medzi nimi i diela ocenené v koncoročných hodnoteniach.

Slovenská známková grafika sa v tomto období rozvinula do veľkej šírky v množstve realizácií, v početnom zastúpení autorov, a najmä vo výtvarnej hodnote. Viaceré príspevky mladých autorov sa javili ako príslub ďalšieho rozvíjania tejto výtvarnej disciplíny v radoch slovenských výtvarníkov. K skutočnému plnohodnotnému naplneniu pojmu známková tvorba chýbala ešte realizácia známkovej rytiny, tradične uplatňovanej ocelorytckej transpozície vytvorenej slovenským výtvarníkom – rytcom. Túto métu zdolal Martin Činovský v roku 1986. To je významný mílnik, začiatok ďalšej kapitoly v známkovej tvorbe slovenských autorov.

Antónia Paulinyová

Poštové použitie známok TGM 1920 v II. tarifnom období

Dátum 7. marec je pre zberateľov I. ČSR spojený s vydávaním príležitostných známok a pečiatok k okrúhlym výročiam narodenia prvého prezidenta ČSR Tomáša G. Masaryka (1850 – 1937). Postupne vyšli tieto emisie v rokoch 1920, 1925, 1930 a 1935. Vydanie známok

v roku 1920 (k 70. narodeninám prezidenta) nemalo oficiálne charakter príležitostných známok a bolo ohlásené vestníkom MPaT z 10. 3. 1920 ako vydanie známok výplatných [1]. Vysoké nominálne hodnoty 500 a 1000 halierov mali postupne nahradiť tieto hodnoty z emisie Hradčany.

Predkladaný príspevok sa venuje nálezu dokladu poštového použitia 500 h známky z emisie TGM 1920 v II. tarifnom období (II. TO), od 15. 5. 1919 do 14. 3. 1920). Ojedinelosť tohto nálezu je daná predovšetkým krátkou platnosťou uvedenej známky v II. TO – iba 8 dní, pričom prvý a posledný deň bola nedeľa.

Tretinový odstrižok poštovej sprievodky CPP 1 (platnosť 1919 – 1928 [4]) na dopravu balíkovej zásielky s celkovou frankatúrou 8,30 K uhradenou známkou 500 h TGM 1920 a trojicou výplatných známok emisie Hradčany – 200 h, 100 h a 30 h (Pof. 22A, 20 a 12 – obr. 1)

Podacia pošta Plzeň 3 použila na znehodnotenie známok na výplatnej strane sprievodky znárodnenú

pečiatku PLZEŇ 3 *... 5a (typ M13z, 1919 – 1920 [2]) s dátumom 9. III. 20 – 5.

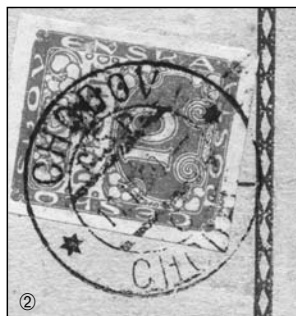
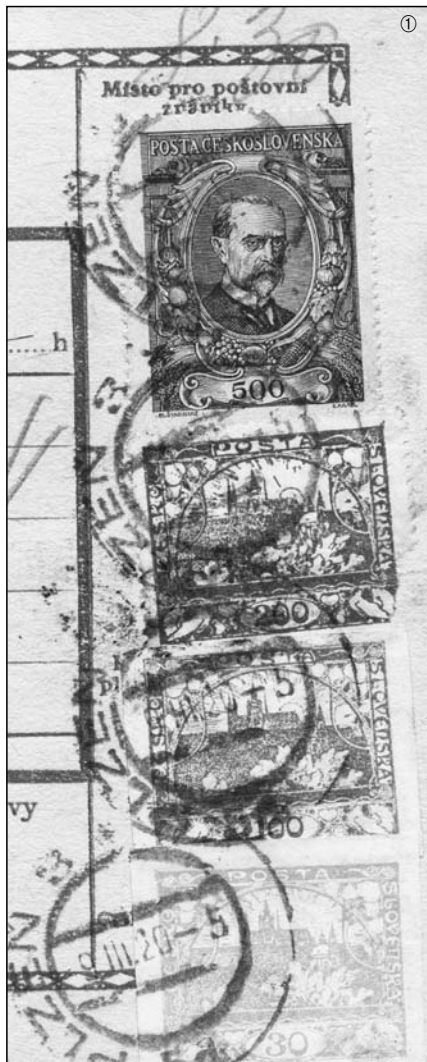
Na zadnej strane odstrižku dodacia pošta Chodov opečiatkovala doplatnú známku 10 h (Pof. DL 2) pečiatkou CHODOV * CHODAU * Č.S.P. c (typ M44, 1920 – 1936 [3]) s dátumom 11. III. 20 –

(obr. 2). Doplatná známka slúžila na úhradu poplatku za tzv. kusovné – poplatok za uschovanie a prípravu balíkových zásielok na osobný odber [5].

Samotná výška poplatku 8,30 K zodpovedá úhrade poplatku za balíkovú zásielku s udanou cenou vo vnútroštátnom styku [5]. Jednou z možných kombinácií na vygenerovanie takejto výšky poplatku je :

poštová sadzba (K)

balík s hmotnosťou do 20 kg	5,-	
zrýchlená doprava	1,20	
základný poplatok za udanú cenu	0,50	
udaná cena do 2 400 Kč (8 x 300 K)	1,60	(8 x 0,20)
SPOLU	8,30	

Žiadne z uvedených zistení nevyvracia autentickosť skúmaného dokladu poštovej prevádzky. Samozrejme, že možno diskutovať o kvalite predloženého nálezu (poškodená známka 200 h, horšia kvalita pečiatky podacej pošty), ale je to zatiaľ asi jediný známy exemplár nefilatelistického pôvodu [5].

Hoci emisia výplatných známok TGM 1920 mala platnosť až do 14. 2. 1923 (V. TO), jej praktické použitie sa podstatne obmedzilo od 15. 5. 1921 (IV. TO), keď sa skončilo uhrádzanie poplatkov za balíkové zásielky a cenné listy výplatnými známkami a bolo nahradené platbou v hotovosti [5]. Hodnotu 500 h (náklad iba 0,525 mil.) postupne nahradila známka 500 h z emisie Hospodárstvo a veda 1920 (vydaná už 24. 8. 1920, náklad 3,920 mil.), a to predovšetkým od roku 1922. Na ďalšiu

známku s nominálnou hodnotou 1000 h alebo 10 K bolo treba počkať až do roku 1929.

Radomil Květon
kveton@etirs.sk

Literatúra:

1. Karásek J. a kol.: Monografie československých známek, díl II., Praha 1971
2. Votoček E.: Monografie československých známek, 16. díl I. svazek, Československá poštovní razítka – Popřevratová razítka 1918-20, Praha 1982
3. Votoček E.: Monografie československých známek, 17. díl I. svazek, Československá poštovní razítka 1919-39, Praha 1988
4. Beneš F.: Československé celiny 1918-1992, II. díl, Pofis 2001
5. Klim J., Schödelbauer: Specializovaný katalog známek a celistvostí, Merkur-revue, Brno 2002

Indiánski kmeňoví náčelníci

Územie dnešnej Argentíny bolo pôvodne osídlené Indiánmi, najmä z kmeňa Araukánov a Patagónov. Od polovice 15. stor. bolo súčasťou ríše Inkov. R. 1516 Španieli pristáli v zálive La Plata a v priebehu nasledujúcej kolonizácie takmer vyhubili pôvodné obyvateľstvo. Indiáni prežili v Chacu, Patagónii a Ohňovej zemi.

Početnejšie (10 % obyvateľstva) sú zastúpení miešanci Indiánov s Európanmi – mestici. Masové prisťahovalectvo z Európy sa začalo v 60. rokoch 19. stor. Medzi prisťahovalcami boli zastúpení aj Slováci.

Dvojnámkovú emisiu z 2. 12. 2006 venovala argentínska pošta dvom indiánskym náčelníkmi (caciques) z Patagónie ako protagonistom histórie, kultúry a folklóru pôvodných obyvateľov v procese vytvárania argentínskeho národa.

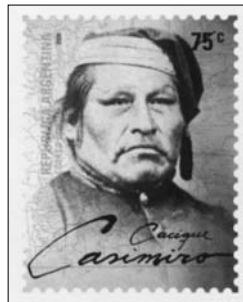
Valentin Sayhueque bol náčelníkom indiánskeho kmeňa Huilliche od r. 1854. Vládol na území od južnej časti Mendozy po Teckel v provincii Chubut. S federálnou vládou podpísal mierové zmluvy v r. 1857 a 1863, čím sa tiež zaviazal prehovoriť iných náčelníkov, aby sa vzdali nepriateľského postoja. Napriek tomu, že žil v mieri s federálnou vládou 20 rokov, členovia expedičných skupín začali prenasledovať kmene pod jeho vedením a chceli ho chytiť. Sayhueque bol nútený skončiť so svojím zmierlivým chova-

ním a spojil sily pod vedením Namuncuru. R. 1885 sa vzdal v pevnosti Junin, bol prevezený do Buenos Aires, kde sa stal kuriozitou a objektom poníženia. Od polovice toho roka sa usadil s časťou svojho kmeňa v Nahuel Pan, rezervácii neďaleko mesta Esquel.

Casimiro Biguá sa stal náčelníkom kmeňa Takuelche ako 20-ročný. Ovládal rozsiahle územie od juhu provincie Rio Negro po Magalhaesov (Magellanov) prieliv. Ako obratný obchodník udržival čulé styky s lodami plávajúcimi cez prieliv. Viedol tiež úspešné rokovania s argentínskymi a čílskymi úradmi, ktoré ho menovali kapitánom a neskôr plukovníkom. R. 1864 podnikol cestu do Buenos Aires, aby od prezidenta Mitreho vyžiadal oficiálne potvrdenie na postavenie usadlostí svojho kmeňa, čo malo posilniť moc Argentíny v prielive voči nárokom Chile. Biguá sa vrátil do Punta Arenas ako plukovník argentínskej armády. Avšak jeho stopa sa stráca ešte pred začiatkom vojenskej operácie a nie sú žiadne informácie o okolnostiach jeho smrti.

Nominálna hodnota oboch známok je 75 c. Štvorcobrným ofsetom s metalízou ich vytlačila Letra Viva, Buenos Aires, v náklade po 100 000 kusov.

Ivan Lužák

Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory (2) – modely áut

V predchádzajúcom čísle sme otvorili nový seriál o ďalších zberateľských odboroch, ktorý pripravujeme v spolupráci s Klubom zberateľov kuriozít z ČR. Po úvodnom predstavení klubu a informáciách o zberateľstve vreckových kalendárikov pokračujeme ďalším zaujímavým odborom - modelmi áut.

Ako vznikla výroba modelov áut

Keď sa 19. 1. 1947 dvaja bývalí vojaci a veľkí priatelia Leslie a Rodney Smithovci rozhodli založiť firmu na výrobu súčiastok do elektrických prístrojov určite netušili, že práve kladú základný kameň najväčšej automobilky na svete, ktorá v rokoch svojho najväčšieho rozmachu vyrábala viac ako 60 miliónov automobilových modelov ročne a v období svojho „zlatého“ veku dokonca viac ako 5 miliónov týždenne. Ich rodné mená, ktoré

ril formy prvých historicky známych modelov – cestného valca, miešačky na betón a traktora.

A to všetko v najlepšom okamžiku predvianočného obdobia roku 1948, čo malo za následok, že 9. marca 1949 bola firma zaregistrovaná ako súkromná spoločnosť na výrobu a predaj hračiek. Ale prišli aj roky úpadku a stagnácie. Príčinou sa stala vojna v Kórei a zákaz používania zinku na výrobu hračiek v roku 1951. Výsledkom bola nedôvera Rodney Smitha v budúcnosť výroby hračiek a jeho rozchod so spoločníkmi a odchod od

firmy. Leslie Smith a John Odell si však zo svojho optimizmu a viery v lepšie časy ubrať nedali. A spravili naozaj dobre, pretože prvé mimoriadne úspechy sa dostavili už v roku 1952 výrobou veľkého, 39 cm dlhého korunovačného kočiara pri príležitosti korunovácie kráľovnej Alžbety II. Ešte väčší úspech sa dostavil výrobou malého (len 11 cm dlhého) korunovačného kočiara, ktorý byl vyrobený v celkovom počte viac ako milión exemplárov. Pri výrobe práve malého kočiara došli Leslie a John k zásadnému zisteniu, dôležitému pre rozvoj a existenciu firmy v ďalšom období. A síce, že možno vyrábať aj malé hračky – modely, pri zachovaní dôležitých znakov a detailov. Toto

Staré Matchboxy stále vzbudzujú nostalgiu medzi zberateľmi modelov áut

dostali do vienka od svojich rodičov, rozhodli o budúcom názve firmy, ktorý sa v priebehu veľmi krátkeho času stal známym a silným pojmom medzi všetkými deťmi a dospelými skutočne na celom svete.

Leslie a Rodney sa spojili do jedného názvu **Lesney Products**. Názov, ktorý má svoju nesmiernu váhu a charizmu aj v súčasnosti. S najväčšou pravdepodobnosťou by však táto firma zažila bežné kroky úpadku a postupný zánik vo svojom odbore, pokiaľ by na scénu nevstúpil ďalší ambiciózný muž a priateľ oboch vlastníkov John Odell. V roku 1948, po výpadku vo výrobnom procese elektrosúčiastok, výrobou prvej hračky – modelu dela, prišiel práve tento muž k záveru, že aj výroba diametrálne inej komodity môže mať budúcnosť a vytvo-

zistenie malo za následok rozhodnutie vyrábať miniatúrne modelové autičká podľa predlôh skutočných automobilov.

Ing. Zdeněk Zmeškal

Výrobcovia modelov áut

Na celom svete je veľký zájem o automobily. To sa prejavuje i vo vzťahu k ich modelom, kópiam automobilov všetkých možných značiek. Na svetovom trhu modelov už dlho pôsobia známe firmy ako SOLIDO, RIO, SCHABAK, MINICHAMP a mnoho ďalších. Veľmi zaují-

Vzácná séria č. 24 patrí medzi najvyhledávanejšie zberateľské modely

navé výrobky zhotovujú malé firmy, modelárske ateliéry alebo jednotlivci. V tomto smere Ukrajina zaujíma popredné miesto v Európe. Napríklad v mestách Kyjev, Cherson, Dnepropetrovsk, Nikolajev, Černigov, Poltava a iných existujú modelárske ateliéry, v ktorých vznikajú modely v mierkach 1:43 a 1:87, z ktorých mnohé majú vynikajúcu kvalitu.

V meste Nikolajev sa v malých sériách v mierke 1:43 vyrábajú hasičské automobily zn. FORD. Modely sa zhotovujú z medi galvanickým spôsobom a potom sa ručne opracúvajú. Treba pripomenúť, že takmer všetky modely nemeckých značiek, ktoré sa vyrábajú na Ukrajine, sa v Spolkovej republike Nemecko nevyrábajú. V inom ateliéri sa vyrába niekoľko typov nákladných automobilov značky MAN, CITROEN, hasičských automobilov značky FORD a autobus značky HANOMAG. Táto firma vyrába modely z epoxidových pryskyříc v mierke 1:43.

V meste Cherson sú dve firmy, ktoré vyrábajú veľmi mnoho modelov značiek automobilov bývalého Sovietskeho zväzu, Nemecka a Francúzska. Napríklad známe modely značiek autobusov MERCEDES BENZ (MB 319, MB 321H, MB 321 HL, MB 322), KRUPP (TITAN, AERO) a BERLIET. Sovietske nákladné automobily sú reprezentované značkami MAZ, ZIL, GAZ, KRAZ, osobné automobily typmi VOLGA, POBEDA, ZIM, ZIS a i. Mnoho modelov automobilov sa vyrába v účelovom vyhotovení (milícia, požiarna ochrana, záchranná služba, armáda, atď.). Začala sa aj výroba modelu československého autobusu TATRA-KAROSA T500. Všetky modely sa vyrábajú z medi.

V Kyjeve je niekoľko firiem vyrábajúcich modely automobilov. Už dva roky jedna z firiem, ako prvá v Európe, vyrába modely známej značky ROBUR z bývalej NDR. V súčasnosti sa vyrába už 12 typov tejto značky. Modely sa vyrábajú z epoxidových pryskyříc. Rovnaká firma začala vyrábať modely nákladných automobilov značky KRUPP, typy MUSTANG a TITAN. Kvalita modelov je, ako ukazuje odbyt, veľmi dobrá. V najbližšom čase firma predpokladá začať výrobu nákladných automobilov TATRA 111, BÜSSING, FOMAG a FAUN.

V Dnepropetrovsku jedna firma vyrába rad autobusov ZIS-8 a tiež mnoho variantov špeciálnych automobilov, vychádzajúcich z nákladného automobilu ZIS-5, ktorý pochádza z obdobia 2. svetovej vojny. Tieto modely sa vyrábajú lisovaním z kovu a plastických hmôt. Vyznačujú sa vysokou kvalitou.

Na Ukrajine sa tiež vyrába mnoho modelov v mierke

Modelový rad Days-Gone firmy Lledo z Veľkej Británie

1:87. Ide predovšetkým o modely vojenskej techniky, vychádzajúcej z automobilov KAMAZ, URAL, ZIL a GAZ. Vyrábajú sa z plastických hmôt a epoxidových živíc. Kvalita je tiež vysoká.

Ing. Vasil Jančík
(z materiálov KSK spracoval -pem-)

Klub sběratelů kuriozit®

pošt. schr. 85, 162 00 Praha 6, tel. 235 357 788
e-mail: klubsbetatelukuriozit@quick.cz, www.sbetatel-ksk.cz

Aj v Humennom stál Štefánik

Skoro rok som premýšľal, či sa mám pripojiť k prípevku o soche generála Štefánika, ktorá stála v Považskej Bystrici. Vďaka dopisovateľovi, ktorý pridal ďalšie súvisiace informácie o tejto soche, som sa rozhodol napísať o soche, ktorá stála v Humennom (obr. 1, 2, 3).

Možno, že bude mať aj ďalšiu odozvu, veď podobné sochy stáli napr. aj v Trebišove či Košiciach.

Ako som sa dočítal v starých novinách z tridsiatych rokov minulého storočia, pri príležitosti 15. výročia trvania Československej republiky dal okresný náčelník návrh do okresného zastupi-

20 000 Kč na jeho stavbu, ktorú prípravný výbor zbierkami a podporami zvýšil na 45 000 Kč.

Náklady na stavbu a úprava okolia stáli však až 70 tisíc korún, o čom miestne noviny napísali: „Pozoruhodné je, že tento pomerne vysoký obnos na kraj taký chudobný ako je severný Zemplín, bol zozbieraný obetavosťou najširších vrstiev a najchudobnejších obcí i jednotlivcov.“

telstva v Humennom na postavenie pamätníka nášmu hrdinovi. Okresné zastupiteľstvo návrh odobril a odsúhlasilo aj čiastku

A tak 25. 11. 1934 mohol byť pamätník za prítomnosti nezvyčajného počtu obyvateľov Humenného a širokého okolia slávnostne odhalený. Na malom zábradlí okolo pamätníka sa skvel nápis: „Bohatierovi svojemu venuje mesto Humenné 1934.“ Na slávnostnom akte odhalenia sa zúčastnil minister obrany, zemský vojenský veliteľ, krajinský prezident a ďalší významní činitelia mesta a okresu (obr. 4). Slávnosť sa vysielala rozhlasom z Košíc a prenášala sa aj pražskou stanicou. Celý akt bol nafilmovaný a premietaný vo vojenskom žurnáli. Slávnostné odhalenie sochy z hořického pieskovca vysokej tri metre na rovnako vysokom podstavci, ktorú vytvoril akademický sochár, majster Jozef Pospíšil z Bratislavy

základe nájdeného torza bola vyhotovená hlava gen. Štefánika, ktorá zdobí upravené námestie pri Potoku času v Humennom (obr. 5).

Dúfam, že tento môj ohlas podnieti zberateľov, ktorí majú podobné materiály, aby sme sa dozvedeli o osude aj ďalších takýchto pamätníkov, ktoré boli necitlivo zničené.

Marián Haľko

(bol autorom sochy aj v Košiciach), sprevádzala slávnostná vojenská prehliadka s preletom lietadiel.

Nuž a v čase, keď sme si prestali vážiť politikov, ktorí založili prvú ČSR, došlo k tomu, k čomu dochádza v necivilizovaných krajinách. V jedno ráno roku 1953 už obyvatelia nevideli svojho bohatiera, ale čosi zadbenné, čo neskôr strhlo pásovú monštrum. A tak sa obľúbený generál povaloval v žihlave pod múrom postaveným ako oplotenie humenského kaštieľa. Našiel sa však človek, ktorý sa nebál a aspoň hlavu sochy ukryl. A tá odpočívala na pôjde mestského úradu nad hlavami tých, ktorí ju nechali strhnúť. A to bez toho, aby o tom vedeli.

Hlava sochy bola objavená až po nežnej revolúcii, keď sa mestský úrad presťahoval do iných priestorov a počas opravy budovy ju našli na povale za červenou päťcípou hviezdou, ktorá sa skvela na stene budovy. Na

Košická celistvosť za rekordnú cenu

Podľa výsledkových listín aukcií poriadaných v poslednom období možno konštatovať, že záujem o celistvosť z obdobia od roku 1945 výrazne stúpa. Ide najmä o celistvosť so známami Košického vydania.

Ako informuje Zpravodaj Spoločnosti sběratelů čs.

známek SČF v čísle 4/2006 z pera J. Sedláka, vzácné sú tiež celistvosť so známami s krátkou dobou platnosti a zásielky do zahraničia. Najväčšiu aukciu celistvostí poriada Ing. Milan Černík. Vo vlnajšej aprílovej aukcii dosiahol listy s Košickým hárčekom a Partizánskym hárčekom čiastku vyše 7 700 Kč. V oboch prípadoch išlo o zásielky do cudziny. V auk-

cii Richarda Burdu bola pohľadnica s košickou známkom 1,50 K vydražená za 4 600 Kč a list s Košickým hárčekom s DCH prerušená tlapa za 3 900 Kč.

Rekordný cenový záznam za celistvosť so 4-blokom známok Košického vydania 1,50 K bol dosiahnutý na 25. jesennej aukcii Ing. Milana Černíka. Išlo o firemný list (obr.), ktorého kvalita nebola najlepšia, pričom frankatúra bola o 1 K vyššia ako platné sadzby v danom období (list do 20 g: 2 K, doporučné: 3 K, spolu 5 K). Šťastný majiteľ ho získal (spolu so všetkými poplatkami) za neuveriteľných 27 511 Kč. Svedčí to o skutočnosti, že niektoré celistvosť po roku 1945 sú naozaj vzácné a v takýchto prípadoch sa v plnej miere prejavuje cena záľuby. Záleží však aj na zberateľovi, jeho skúsenostiach a odborných vedomostiach. **(-pem-)**

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

začíname s vyhodnotením prvého kola šiesteho ročníka našej súťaže. Hneď úvodom radostné konštatovanie, počet súťažiacich sa rozrastá, objavujú sa medzi nimi nové mená. Aj prvé kolo nového ročníka súťaže o Kvet Zberateľa potvrdilo trvajúci záujem o dva úspešné seriály, o vývoj našej známkovej tvorby a o lekcie z numizmatiky, ktoré pomáhajú pri identifikácii mincí.

Prvá priečka s náskokom patrí deviatej časti príspevku Známká a známková grafika, keď získala 35 hlasov. Malá škola numizmatiky na druhom mieste získala 23 hlasov. Na treťom mieste s 21 hlasmi zabodoval príspevok o Piešťanoch počas 1. svetovej vojny. Poštársky silvestrovský príbeh dostal 16 hlasov a tým získal štvrté miesto. Zvieratám v službách človeka dalo svoje hlasy 15 čitateľov, a tým príspevok získal piate miesto. Na šiestom mieste za 14 hlasov sa umiestnili Potulky po Pečnianskom lese, ktorí tvorili prílohu Zberateľského state (23).

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole bol opäť 47 a za všetky ďakujeme.

Príspevky na prvých piatich miestach v tomto kole získali viac ako 80 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 11 príspevkov (v predchádzajúcom kole 13). Na prvú otázku správne odpovedalo 46 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo tiež 46 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 1. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem jedného, správne identifikovali všetci súťažiaci - vyobrazený bol detail známky 1 Kčs, Pof. 1788 „Archeologické objavy na Slovensku a Morave“ vydané v r. 1970.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Na ktorej slovenskej známke alebo pamätnej minci sú zobrazené podobné motívy a z ktorého obdobia našich dejín pochádzajú“, mala byť: napr. na známke č. 148 Krásky našej

vlasti alebo č. 311 Cesta dejinami, alebo pamätná zlatá minca Mojmir II. – obdobie Veľkomoravskej ríše.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v januárovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich (35) udelili prvé miesto **A. Paulinyovej** za deviate pokračovanie seriálu **Známká a známková grafika**. Na druhej priečke s 23 hlasmi za trinásť pokračovanie **Malej školy numizmatiky** je **E. Minarovičová**. Tretie miesto za 21 hlasov získal **A. Urminský** za príspevok **Piešťany v čase I. svetovej vojny v zrkadle pohľadníc**. **M. Bachratý** za **Poštársky silvestrovský príbeh** s 16 hlasmi obsadil štvrté miesto. **J. Solava** za ďalšiu časť **o Zvieratách v službách človeka – Jastrab veľký** získal 15 hlasov a tým piatu pozíciu. **V. Kučera** za **Potulky po Pečnianskom lese** (po stopách starých pohľadníc, fotografií a spomienok) získal za 14 hlasov šiestu priečku. **I. Lužák** za príspevok **Chorvát Nikola Tesla** dostal 10 hlasov, a tým sa umiestnil na siedmej priečke. A napokon ôsmu priečku za 8 hlasov získal **D. Evinic** za príspevok **Fiškálné celiny**.

Ďalšie hlasy (1 až 2) súťažiaci priznali ešte ďalším štyrom príspevkom.

Výhercami prvého kola VI. ročníka súťaže sú **Michal Bukovčák z Bratislavy** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Ján Kordiak, Snina** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 3. – marcové KOLO SÚŤAŽE

Do 3. kola 6. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorá slovenská známka je venovaná našej významnej spisovateľke a verejne činnej žene a pri akej príležitosti bola vydaná?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v marcovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **30. marca 2007**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

Redakcia

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☺)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské
hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

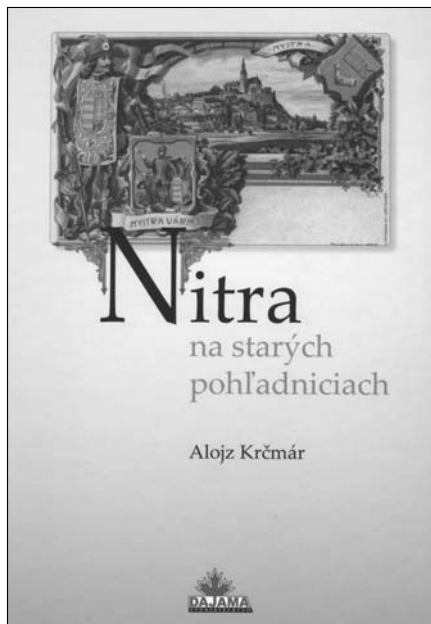
**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Nitra na starých pohľadniciach

Po publikáciach Trenčín na starých pohľadniciach (2004) a Levice na starých pohľadniciach (2006) vydavateľstvo DAJAMA v edícii Mestá na starých pohľadniciach, v spolupráci s nitrianskym zberateľom pohľadníc Alojzom Krčmárom, Ponitrianskym múzeom v Nitre a mestom Nitra, vydalo s rovnomerným názvom aj reprezentačnú publikáciu o Nitre. Vydavateľský zámer, postavený na starých pohľadniciach, sa ukazuje ako veľmi

šťastný, pretože čaro týchto artefaktov poskytuje nielen výraznejší zážitok a plnšie precítenie opísaného miesta, ale zároveň pomôže objaviť aj jeho ducha.

Poloha Nitry pod starodávnym a slávnym hradom a jej bohatá história (najstarší mestský sídelný útvar na Slovensku z 9. storočia) sú ako stvorené na krásne pohľady na jednotlivé časti mesta a jeho okolia.

Publikácia je rozdelená na viac častí, najväčšia pozornosť je pochopiteľne venovaná Starému mestu a jeho častiam (Hrad, Horné mesto, Dolné mesto). Zvlášť sú opísané a dokumentované zaujímavými pohľadnicami aj ďalšie typické lokality (železničná stanica a letisko, Zároveň, Mestský park, priemyselné objekty, Kalvária, Zborov). Pozornosť je venovaná aj Pribinovým slávnostiam. Komentáre sú aj v maďarskom, anglickom a nemeckom jazyku.

Publikácia zároveň poukazuje na jednu významnú skutočnosť – zberateľstvo nie je samoučelné. A pokiaľ je postavené aj na odborných a historických vedomostiach, prináša radosť a uspokojenie nielen samotnému zberateľovi, ale aj ďalším záujemcom o našu históriu, o ktorej sa v takejto forme v bežnom živote nedozvie. A to sa nadšenému zberateľovi a znalcovi histórie mesta Nitra a jej okolia Alojzovi Krčmárovi dokonale podarilo.

-pem-

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 1/ 2007

Úvodný príspevok približuje filatelistické zbierky v parížskom poštovom múzeu. Z oblasti poštovej histórie je príspevok Fr. Beneša st., ktorý pokračuje 34. časťou seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy, pričom sa 11. dielom vracia k začiatkom, k Zakarpatskej Ukrajine. Znalecká hliadka sa viacerými príspevkami vracia a zároveň definitívne uzatvára problematiku výskytu známky 13 K Košického vydania v odlišnej farbe, podobnej odtieňu známky 1,50 K tejto emisie a jednoznačne túto odchýlku označuje ako falzifikát. V rubrike Špecializácia ČR sa uvádzajú doskové chyby na známkach ČR vydaných v 2. polroku 2006. V ďalšom príspevku sa Fr. Beneš zaoberá nad dátumom začiatku predaja známky k 1. snemu Karpat-

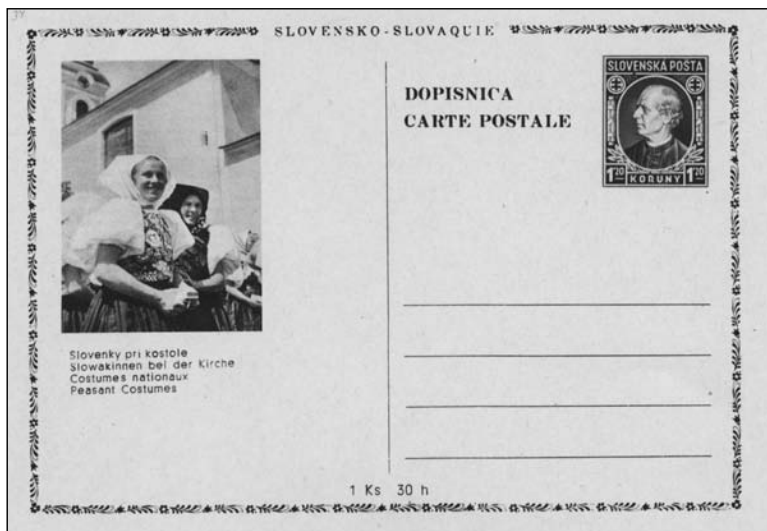
skej Ukrajiny 1939. J. Horák pokračuje druhou časťou o Historii značiek motocyklov z územia Československa. V. Feldmann pokračuje v novom seriáli Názvy mesiacov filatelisticky a pridáva február. Z tradičných rubrik sú tu informácie o novinkách Českej pošty aj o nových známkach vo svete a informácie o cenách katalógov Michel, vydania 2007.

■ POŠTOVNÍ NÁLEPKY 64/2006

Spravodajca Spoločnosti zberateľov poštových nálepiek úvodom informuje o jarnom stretnutí spojenom s burzou a aukciou 10. 3. 2007 v juhočeskom Křemži. M. Fencel predkladá zoznam príležitostných R-nálepiek a cenných nálepiek APOST vydaných v r. 2006, uvádza novinky na cenných nálepkách APOST a píše o zaujímavostiach z terminálu APOST. O ďalších zaujímavostiach píše a predkladajú vyobrazenia J. Mokry, B. Švehla. Záver je venovaný problematike globálnej zmeny názvov pôšt. (rubriku pripravil -pem-)

Poznáte obrázky z poštových lístkov?

Filatelisti pri zbieraní intenzívne študujú výrobu poštových cenín, ich náklady, zaujímavé použitia a často robia zaujímavé objavy. Existuje však aj zberateľská oblasť, v ktorej sme od začiatku nepostúpili ani o krok ďalej, a aj po viac ako šesťdesiatich rokoch sme stále na začiatku. Mám na zreteli propagačné obrázkové poštové lístky Slovenska z rokov 1939 – 1945. Na väčšine z nich je z obrázku na prvý pohľad zrejme, o ktoré miesto na Slovensku ide. Na niekto-

rých ďalších to tak nie je. Pritom zberatelia poštových lístkov často zbierajú tieto lístky s tzv. analógickými pečiatkami, teda s pečiatkami, kde obrázok na lístku a pečiatka poštového

úradu sa vzťahujú na to isté konkrétne miesto. Motív obrázku však môže súvisieť aj s použitím R-nálepiek, použitím poštového lístka v určitom konkrétnom časovom období a pod. Nepochybne o túto problematiku by mali záujem aj námetoví zberatelia. Preto medzi zberateľmi existuje záujem o identifikáciu všetkých obrázkov na poštových lístkoch.

O ktoré poštové lístky ide? Ide o propagačné poštové lístky z roku 1939 v katalógoch označované ako CDV 4: CDV 4/1 – Slovenky pri kostole, CDV 4/3 – Slovenské kroje, CDV 4/4 – Vysoké Tatry (lyžiar), CDV 4/20 – Slovenské dievčatá (sediace),

CDV 4/25 – Vysoké Tatry (končiare),
 CDV 4/26 – Slovenské dievčatá (tancujúce),
 CDV 4/28 – Vysoké Tatry (skupina lyžiarov),
 CDV 4/34 – Idyla spod Tatier.

ti zberateľov celín. Tam sa už podarilo túto otázku spoločným úsilím vo väčšej časti doriešiť, pokiaľ sa týka obrázkových motívov na československých poštových lístkoch. Materiál bol publikovaný v jednom zo spravodajcov tejto spoločnosti

v r. 1999. Výnimkou sú iba poštové lístky s motívmi zo Slovenska zo 192 kusovej emisie „Poznajte svoju vlasť...“, z ktorých sa doteraz nepodarilo identifikovať

Vysoké Tatry

Slovenské dievčatá

S neidentifikovanými obrázkami sa stretávame aj na propagačných poštových lístkoch z roku 1944 so známkou Martina Rázusa (CDV 13), tie sú ale totožné s obrázkami zo série CDV 4.

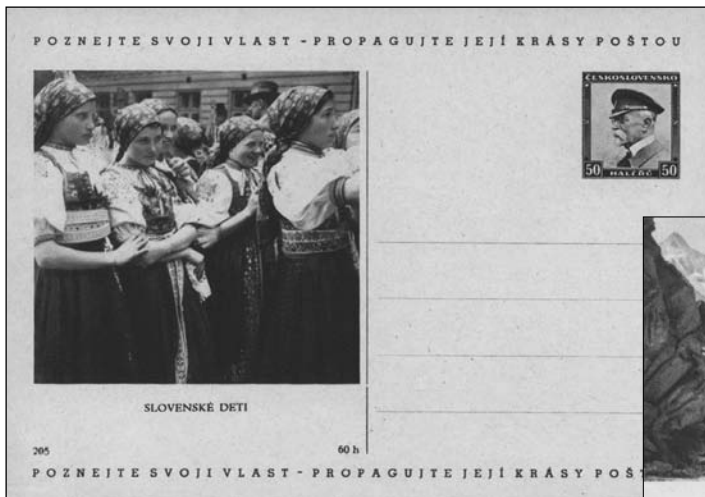
Už mnoho rokov som členom českej Spoločnos-

Vysoké Tatry

idyla spod Tatier

vať obrazy na štyroch lístkoch. Ide o tieto štyri lístky:

- CDV 69/205 – Slovenské deti,
- CDV 69/206 – Slovenská krajina,
- CDV 69/219 – Slovenská kapela,
- CDV 69/245 – Vysoké Tatry.

Preto by som chcel touto ces-

VYSOKÉ TATRY

SLOVENSKÁ KRAJINA

SLOVENSKÁ KAPELA

miesta záberu a názvy vrchov v pozadí, pri krojoch aspoň z ktorého regiónu pochádzajú. Bolo by tiež prínosom, ak by ste svoje tvrdenia mohli doložiť pohľadnicou, literárnym prameňom alebo iným dôveryhodným materiálom.

vyzvať všetkých zberateľov o pomoc a spoluprácu pri identifikácii jednotlivých obrázkov na poštových lístkoch. Pri identifikácii obrázku by som prosil uviesť obec (región) a poštový úrad, do ktorého táto obec patrí. Pri záberoch z Vysokých Tatier by som privítal lokalizáciu

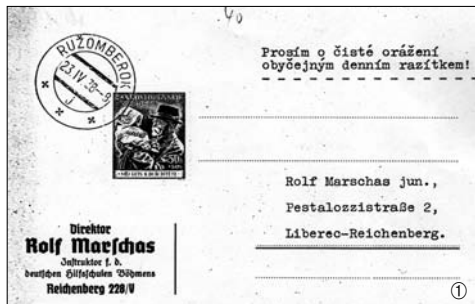
lom. Svoje poznatky prosím zaslať na adresu redakcie. Ak by sa vec podarila, časopis Zberateľ uverejní zoznam identifikovaných poštových lístkov aj s príslušnými poštovými úradmi. Za spoluprácu vopred ďakujem.

Jozef Sobihard

O kvalite pečiatkovania

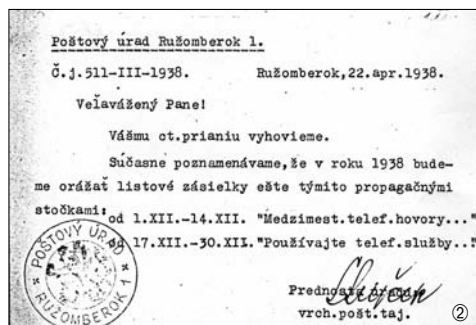
Zberateľom vždy záležalo na tom, aby do svojich zbierok zaraďovali poštové materiály s kvalitnými, dobre čitateľnými odtlačkami poštových pečiatok, nehovoriac o tom, že už spôsob samotného pečiatkovania známok svedčí o úrovni pošty a kvalite poskytovaných služieb. Kvalitné pečiatkovanie by malo byť síce samozrejmosťou, ale keďže to vždy nebývalo pravidlom, filatelisti, ktorí si pripravovali celistvosti na určitý účel preto niekedy dopĺňali svoje zásielky nálepkami s požiadavkou na starostlivé („pečlivé“) pečiatkovanie. Predajne POFIS tieto nálepky filatelistom predávali.

Zaujímavým dokladom takejto služby pošty je aj predložený lístok zberateľa z Liberca z roku 1938, ktorý poslal na poštu v Ružomberku s prosbou o čisté opečiatkovanie

(obr. 1). Druhá strana poštového lístka dokazuje, že pán prednosta poštového úradu tejto požiadavke urýchlene vyhovel a sympatické bolo to, že navyše doplnil aj informáciu o používaní ďalších (strojových) pečiatok s propagačnými štočkami na pošte Ružomberok 1 (obr. 2).

Nepoznám podobný príklad ochoty našej pošty zo súčasnosti – písomný styk a vzájomnú informovanosť nahrádzajú webové stránky pôšt. Napríklad Česká pošta

uverejňuje plán používaných príležitostných poštových pečiatok s niekoľkomesačným predstihom. U nás sa uspokojíme (?) spravidla s jedným týždňom pred predpokladaným podujatím, čo býva na hranu časovej dostatočnosti na prípravu celistvosti na pečiatkovanie a získanie pečiatok.

Za zapožičanie celistvosti ďakujem p. A. Kollárovi z Trnavy. (J. M.)

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY I Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) I Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedelu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedelu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedela v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA I Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania (za poštou Nitra 1), Sládkovičova ul. • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRADEK** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 do 18.30 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedelu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA I Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedela od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA I Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum

• Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • Každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostole), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedelu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina e Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. □ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➡ 3. marec 2007 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV mincí, vyznamenaní, pohľadnic, odznakov a telefónnych kariet. Stredisko kultúry, Vajnorská 21, od 8.00 do 15.00. ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➡ 3. marec 2007 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519.

➡ 10. marec 2007 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE VÝMENNÉ STRETNUTIE FILATELISTOV, Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A. Objednávky stolov: Ing. Ludovít Böhm, ☎ 02/ 4329 5360. Ďalšie stretnutie 9.6.

➡ 11. marec 2007 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA VŠETKÝCH ZBERATELSKÝCH ODBOROV (tzv. blšie trhy), reštaurácia William Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela Senica) od 8.00 do 12.00 hod. Info: Miroslav Sukopčák, ☎ 0905 358 707. Ďalšie burzy: 15.4., 13.5., 10.6.

➡ 17. marec 2007 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábř. Mládeže 1. ☎ 0905 267 519.

➡ 17. marec 2007 POPRADEK

PODTATRANSKÁ FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZKA, aj iné odbory vítané. SOU stavebné, Okružná ul. Možnosť ubytovania v mieste. Info: Ing. Rančák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956

➡ 18. marec 2007 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, budova INGENO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563. Ďalšia burza 15.4., 13.5.

➡ 24. marec 2007 ILAVA

BURZA VŠETKÝCH ZBERATELSKÝCH ODBOROV - starožitnosti, pohľadnice, knihy, mince, obrazy, odznaky, TK a ďalšie

predmety zberateľského záujmu v Dome kultúry, od 7.00 do 12.00 hod. ☎ 0903 327 655, 042/44 555 70 - 72.

➡ 24. marec 2007 TRNAVA

BURZA ZBERATEĽOV ZNÁMOK, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL a ďalších predmetov zberateľského záujmu v Dome kultúry, Trojičné nám. 10, od 7.30 do 12.00 hod. ☎ 0905 115 910. Ďalšie burzy: 28.4. 26.5.

➡ 31. marec 2007 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519.

➡ 14. apríl 2007 BRATISLAVA

VMENNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV mincí, vyznamenaní, pohľadníc, odznakov a telefónnych kariet. Stredisko kultúry, Vajnorská 21, od 8.00 do 12.00. ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➡ 15. apríl 2007 KOŠICE

STRETNUTIE ZBERATEĽOV A NUMIZMATICKÁ AUKCIA. Kongresové a spoločenské centrum hotel KOHAL, Trieda SNP 61, od 7.00 do 12.00 hod. ☎ 055 678 7054 (od 20.00 do 21.00 hod.). Ďalšie stretnutie 13.5., 14.10., 2.12.

➡ 15. apríl 2007 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA VŠETKÝCH ZBERATEĽSKÝCH ODBOROV (tzv. bišie trhy), reštaurácia Wiliam Wallace, Hviezdoslava ul. (vedľa hotela Senica) od 8.00 do 12.00 hod. Info: Miroslav Sukopčák, ☎ 0905 358 707. Ďalšie burzy: 13.5., 10.6.

➡ 21. apríl 2007 MALACKY

JARNÁ ZBERATEĽSKÁ BURZA – známky, mince, pohľadnice, TK, kalendárik, figúrky, starožitnosti a iné. Spoločenský dom MCK, Mierové nám., od 8.00 do 12.00 hod. Jesenná burza 15.9.

➡ 21. apríl 2007 PREŠOV

ZBERATEĽSKÁ BURZA. Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídlo III, od 8.00 do 12.00 hod. Info: L. Vajčovec, Cintorínska 3, 080 06 Lubotice, ☎ 051 776 4730, 0918 493 286, e-mail lubova@pobox.sk

➡ 22. apríl 2007 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNÁ FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory – Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, od 8.00 do 12.00 hod. Info: Ladislav Hölc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica, ☎ 048/414 1420, 0905 964 471

INZERCIA

■ **KÚPIM CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-041

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail:ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-042

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny GSM Orange**: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-043

■ **PREDÁM Kostelníčkové pohľadnice** a zahraničné aukčné katalógy na pohľadnice. ☎ 0905 332 262 Z-044

■ **PREDÁM 29 ks pošt. lístkov** s príl. ☉ z rokov 1945-49 za 130 Sk, CDV 147 (Uničov) ★ za 70 Sk, COB 39 (Horská služba) ★ za 70 Sk. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 6542 5054 Z-045

■ **PONÚKAM VÝBERY ZNÁMOK** do kolovania (len pre kluby). Provizia 20%. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055/636 1619, 0918 674 007. Z-046

■ **PREDÁM ZNÁMKY ZSSR** Mi. 398A (Vzducholod 15k) ★ za 190 Sk, Zakarp. Ukr. Mi 83 (Hviezda 40) ☉ za 110 Sk, Mi 84 (Hviezda 60) ☉ za 150 Sk, Taliansko Mi 429 (10.výročie 2,75 L) § za 310 Sk. Ivan Lužák, Púpavova 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 02/ 6542 5054 Z-047

■ **ZA PEČIATKOVANÉ CELINY**, celistvosti z rokov 1938 – 1953, listiny s kolkami, dām čiernotlače, filatelistické, fiškálne materiály, staré listiny a filatelistickú literatúru. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-048

■ **PREDÁM zn. zošitky ČSR** 70 ks po 35 Sk a 14 ks z KF Jeseník po 20 Sk, Milan Halász, Ovrúcká 12, 040 22 Košice. ☎ 055/632 5746. Z-049

■ **PREDÁM kompletnú zbierku** ★★ známok ČR 1993-2000, v havidkách na albumových listoch Orion vrátane TL. Cena 11 000 Sk. Martin Germuška, M. Nešpora 32, 080 01 Prešov. Z-050

■ **PREDÁM** filatelistickú pozostalost. ☎ 0905 332 262 Z-051

■ **KÚPIM ČSR, SR, ČR** malý skart alebo známky, aj rovnaké. Min. 5000 ks alebo 2 kg. Balogh, ☎ 0915 131 146. Z-052

■ **KÚPIM maďarské bankovy** 500 Ft (Ady) a 1000 Ft (Bartók) min. v kvalite 2/2. Peter Jurkovič, Internátna 55, 974 04 Banská Bystrica, e-mail: jurkovic@bb.netlink.sk Z-053

■ **PRIJEM kvalitné výbery známok** do 1945, série, celiny. Kolónia F, GB, P, I vítané. Aj pohľadnice. ☎ 0903 708 613. Z-054

■ **VMENNÍM** ☉ známky Deutschland za ☉ známky Slovenska – všetky. Vymením H č. 2 Liechtenstein ★★ za ★★ zn. Slovenska (H a väčšie hodnoty zn.). Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec. Z-055

■ **PONÚKNITE** ★★ zaujímavé VCH na ocelotlačových známkach SR aj väčšie bloky. Ponuky na e-mail: huno136@pobox.sk Z-056

■ **PREDÁM zvyšk. materiál** ☉, ★★ Čs, Slov, Čam, Európa, svet, jednotl., série, partie, skart, obálky, listky, lit. a i. Cca 6 kg, 1900 Sk. Vhodné i pre stolkárov. J. Motulko, Kapitúlská 2, 811 01 Bratislava, ☎ 02/5443 5590 Z-057

■ **KÚPIM, VMENNÍM staré pohľadnice** Lipt. Mikuláša a najbližšieho okolia. Matej Kreva, Vrbická 30, 031 01 Lipt. Mikuláš. Z-058

■ **VMENNÍM VCH na známke č. 18 Zvolen** (Zberateľ 11/2004) jeden vodorovný pás za rohový 4-blok č. 3 Ružomberok s vyneschanou HT farbou plus detto pri č. 19 M. Kováč. Z-059

☎ 0902 674 389. Z-059

■ **KÚPIM zbierku obálok prvého dňa** (FDC) ČSR 1946 – 1992, ponúkajte. ☎ *421-2/6446 3419, 0915 754 934 Z-060

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-061

■ **HLADÁM STARŠIE POHLADNICE** alebo fotografie pomníkov, sóch, pamätných tabulí a podobných pamätníkov M. R. Štefánika na Slovensku: Zvolenská Slatina, Šurany, Predmier, Nitra, Letisko v Nitre, Hlohovec, Leopoldov, Turzovka a Povrazník pri Lubietovej. Pohľadnicu alebo fotografiu novej sochy v Skalici. Ing. Ján Maniack, Dlhá 56, 949 01 Nitra, ☎ 037/733 5060, 0907 340 929. Z-062

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➤ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

- Austrália 2004, 50. výr. prvej návštevy Alžbety II, 2306 29,-
Benin 2003, Moderné letectvo, H 45,-
Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376 35,-
Bielorusko 2006, Ohrozené vtáky – Cibik chocholatý, séria (1) 29,-
Bielorusko 2006, Vzácné netopiere, séria (3) 50,-
Bielorusko 2006, Vzácné netopiere, H 99,-
Čad 2004, Mačky domáce, BI (9) 65,-
Čad 2004, Štekajúci maznáčikovia PL (9) 65,-
Čad 2004, Nočné motýle PL (9) 65,-
Čína 1995, Kvety, 2600-03 25,-
Čína 1995, Zimná príroda, 2589-90 10,-
Čína 1995, Koala a Panda veľká, 2630-31 36,-
Čína 1995, Hist. predmety z Tibetu, 2632-35 25,-
Čína 1995, 20. výr. diplomatických vzťahov s Thjaskom, (Slony v rieke), 2616-17 20,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 € 30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne - olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 € 30,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 € 30,-
Falkland isl. 1980, Morské cicavce, 295-300 120,-
Falkland isl. 1981, Farmárske zvieratá, 316-319 99,-
Fiji 2000, Chránené chrobáky, 912-915 120,-
Fiji 2002, Sladkovodné ryby, 1002-1005 120,-
Gambia 2003, 75. nar. Micky Mouse H 45,-
Južná Afrika 1953, Pomoc poľnohospodár., 234-236 99,-

- Kazachstan 1998, čierny bocian, plameniak brodivé vtáky, 226-28 86,-
Kazachstan 1998, Mačka divá, rys, snežný leopard, 229-31 86,-
Kokosové ostrovy 1980, 25r. pod austr. správou, 56-60 45,-

- Kokosové ostrovy 1981, Lietadlá, 68-72 55,-
Kokosové ostrovy 1981, 100. výr. úmrtia Ch. Darwina a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1 90,-
Kongo 2002, Papagáje, PL(9) + 2H 99,-
Kongo 2002, Sovy, PL + 2H 99,-
Kongo 2002, Vodné vtáctvo, PL (9)+2H 99,-
Kongo 2002, Praveké jaštery, PL (9)+2H 99,-
Kongo 2002, Život za polárnym kruhom-tučniaci, PL (9)+2H 99,-
Kongo 2004, Motýle, BI (9) 65,-
Kongo 2002, Motýle, PL (9) + 2 H 99,-
Kongo 2002, Huby, PL (9) + 2H 99,-
Kongo 2003, Kreslené rozprávky I, PL (8) 65,-

Kongo 2003, Kreslené rozprávky II, PL (8) 65,-

- Kongo 2004, Orchidey, PL (9) 65,-
Kongo 2004, Rôzne druhy vtákov, PL (9) 65,-
Kongo 2004, Oslava lietadiel Concorde, PL (9) 65,-
Kuba 1991, Japonské umenie, 3509-14 120,-
Kuba 1993, Amerika – plameniak, lyžičiar, 3705-06 40,-
Kuba 1997, Karibská flóra, 4057-58 120,-
Kuba 1998, Evolúcia šimpanza. 4106-10 110,-
Libéria 1996, Výstava známok CAPEX '96 Toronto, Lokomotíva, H 148 65,-
Mauretánia 2002, Hist. lokomotívy, PL (6) 50,-
Mauretánia 2003, Výskum vesmíru – Columbia I, PL(6) 50,-
Mauretánia 2003, Výskum vesmíru – Columbia II, PL(6) 50,-
Moldávia 2005, Hady, jašterice, korytnačky, 4+H 120,-
Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305 95,-
Paraguay 1970, Krížová cesta, 2017-23, bez leteckých 15,-
Paraguay 1970, Umenie - kytice, (Renoir, Monet...), 2092-98 15,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

- Paraguay 1970, Umenie - A. Dürer, 2117-23 bez leteckých 15,-
- Paraguay 1971, Umenie - lovecké motívy, (Velazquez, Brun, Vernet), 2185-94 35,-
- Paraguay 1971, Japonské umenie, 2199-2205 nekompl. 25,-
- Paraguay 1972, Umenie - múzeum Asunción, 2325-34 35,-
- Paraguay 1972, Fauna, 2385-91, bez leteckých 15,-
- Paraguay 1973, Motýle, 2794-2801 40,-
- Paraguay 1975, Umenie (Velazquez, Watteau, Rembrandt...), 2646-53 40,-
- Paraguay 1975, Fauna, 2664-71 30,-
- Paraguay 1975, Michelangelo, 2679-86 45,-
- Paraguay 1976, Mačky, 2765-72 30,-
- Pitcairn Isl. 1974, Morské mušle, BI 1 260,-**
- Pitcairn Isl. 1981, Krásy ostrova, 201-205 39,-**
- Pitcairn Isl. 1981, Veľké presídlenie na Norfolk Isl., 206-208 39,-**
- Pitcairn Isl. 1982, 21. nar. Diany, 218-221 60,-**
- Poľsko 1989, Apollo 11, 3206A - hárček 45,-
- Poľsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 € 35,-
- Poľsko 2006, 250. výr. Nar. W.A. Mozarta, 1 zn. 35,-
- Poľsko 2006, Svetová výstava psov, 5-páska 115,-
- Rep. Côte d'Ivoire 2002, Psi I., PL (6) 50,-
- Rep. Côte d'Ivoire 2002, Psi II., PL (6) 50,-
- Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom 30,-
- St. Tome E Principe 1980, 10. výročie výstupu na mesiac, 650, (BI 45), 15 € 180,-
- Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov s Juhoafrickou rep. (Slony) (2) 20,-
- Tuvalu 1994, 25. výr. výstupu na mesiac, 701-704 120,-
- Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, BI 1, 5,50 € 50,-
- Yemen 1970, MS vo futbale Mexico'70, BI 191 50,-
- Yemen 1970, Plyšové hračky, psy 3-rozm., 1040-45 60,-
- Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 € 40,-

Kružkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Kružkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995	690,-
Michel č. 5 Ázia 1994 (2 zv. A-Z)	760,-
Michel č. 8 Južná a juhových. Ázia	1300,-
Michel CEPT 2003	420,-
Michel - Súkromné celiny 1987	300,-

Monografie čs. známok

č. 2 Legionárske 1919 a Hosp. a veda 1923	320,-
č. 3 Výplatné známky 1923-1939	250,-
č. 5 SO 1920	350,-
č. 13+14 České pošt. pečiatky od najst. dob do r. 1918	180,-
č. 16 I.+II. Československé poštové pečiatky poprevratové razítka 1918-1920	150,-
Ocelotisk z plochých desek – poštovní známky a aršíky, I. diel s čiernotlačou (20 Kčs letecká L 36 – kúpele Sliach, katalóg 500 Kč)	650,-
Poštová história – zborník prednášok zo seminára v B. Bystrici sept. 2006, v slov. a maď., 90 str., hrebeňová väzba	200,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety

Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H	33,-	Paraguay 1976, Plachetnice, (8)	25,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H	35,-	Paraguay 1976, Domáce zvieratá, (8)	25,-
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H	33,-	Paraguay 1976, 200 r. USA, dobývanie západu, (8)	25,-
Kongo 2005, Kačky a divé mačky, BI (6) + 2H	38,-	Paraguay 1977, História letectva, (8)	25,-
Kórea 1976, Dieselová lokomotíva, H	15,-	Paraguay 1978, Vojenské rovnošaty, (9)	29,-
Kórea 1976, LOH Montreal, PL(7)	25,-	Paraguay 1979, Vývoj letectva, (9)	29,-
Korea 1977, Podmorský svet ulitníkov, PL (5+k)	30,-	Paraguay 1979, Formuly 1, (9)	29,-
Kórea 1977, Motýle, PL(6)	18,-	Paraguay 1979, 100 r. elektrifikácie železníc vývoj el. lokomotív, (9)	29,-
Kórea 1977, Mačky, PL(3)	18,-	Paraguay 1979, Obrazy A. Dürera, Rok dieťaťa, (9)	29,-
Kórea 1977, Psy, PL(3)	18,-	Paraguay 1979, Mačiatka, Rok dieťaťa, (7)	24,-
Kórea 1978, LOH Moskva, PL(7)	25,-	Paraguay 1980, Vojenské lietadlá, 75. výročie OAC, Zeppelin (9)	29,-
Kórea 1978, MS vo futbale Argentína, PL (4)+H	22,-	Paraguay 1981, Svadba Charles a Diana, (7)	24,-
Kórea 1978, História MS vo futbale 1930-1978, PL(12)+H	46,-	Paraguay 1981, letecké, Vianoce, obrazy Madony s dieťaťom, (3)	22,-
Kórea 1978, Poštová história, PL (8)	15,-	Paraguay 1982, Monoposty F1, (7)	24,-
Kórea 1978, Letecká doprava, PL (8)+H	35,-	Paraguay 1982, Skauti a príroda (fauna), (10)	30,-
Kórea 1979, Ruže, PL(6)	18,-	Paraguay 1983, Lietadlové lode rôznych štátov (7)	24,-
Kórea 1979, MS v stolnom tenise, PL(6)	18,-	Paraguay 1983, Historické automobily, (10)	35,-
Kórea 1979, „Zeppelin“, PL (3)+H	25,-	Paraguay 1983, Vtáky, (7)	24,-
Kórea 1979, ZOH Lake Placid, 2H	20,-	Paraguay 1983, letecké, 25. výročie IMO, 490. výročie objavenia Ameriky, (3)	18,-
Kórea 1980, LOH Moskva, PL(8)	25,-	Paraguay 1984, Parné lokomotívy, (7)	
Kórea 1980, 100 r. elektrifikácie železníc, PL (2)	35,-	Paraguay 1986, letecké, filat. výstava AMERIPEX '86, (3)	22,-
Kórea 1980, MS vo futbale 1978-82, PL(4)+H	22,-	Paraguay 1986, Parné lokomotívy (3)	12,-
Kórea 1980, 50 r. preletu Zeppelinu cez Sev. pól, PL(4)+H	35,-	Paraguay 1986, 150 rokov nemeckých dráh, (3)	12,-
Kórea 1980, Svetový deň červeného kríža, PL (8)	15,-	Paraguay 1987, 500 rokov objavenia Ameriky-II, (5)	22,-
Kórea 1982, Narodenie následníka trónu princa Williama, PL (4)+H	15,-	Paraguay 1987, Závodov automobilov I, (5)	22,-
Kórea 1982, Chránená fauna – tiger, PL(3)	18,-	Paraguay 1987, Závodov automobilov II, (5)	22,-
Kórea 1983, ZOH Sarajevo, H(3)	18,-	Paraguay 1987, 500 rokov objavenia Ameriky – plachetnice, (5)	22,-
Kórea 1983, LOH Los Angeles, PL (5+k) +H	45,-	Paraguay 1988, LOH Seoul, (5)	22,-
Kórea 1983, Umenie - S. Lochner, H	15,-	Paraguay 1989, Mačky, (5)	22,-
Kórea 1984, Nákl. námorné lode, H	15,-	Paraguay 1989, MS vo futbale Taliansko 1990, (5)	22,-
Kórea 1985, Historické automobily, Mercedes, H	15,-	Paraguay 1989, Rôzna fauna, (5)	22,-
Kórea 1985, MS vo futbale Mexiko 86 - Aztécky štadión, H	15,-	Paraguay 1989, Jazdci F1 – história, (5)	22,-
Kórea 1989, ZOH Sapporo – Innsbruck, (9+k)	25,-	Paraguay 1990, 150 rokov poštovej známky, (5)	22,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4)	18,-	Paraguay 1990, Historické poštové kočiare, (5)	22,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 blok)	80,-	Poľsko 1981, Lovná zver, (6)	18,-
Kuba 1995, Vtáctvo na ostr. Cayo Coco, (6)	18,-	Poľsko 1985, Vlk WWF, (4)	12,-
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4)	14,-	R.de Côte D'Ivoire 2003, Fauna afrických planín, BI (6) + H	33,-
Kuba 2003, Ostrovné vtáky, (4)	15,-	Vietnam 1990, Psi, 7+H	42,-
Kuba 2003, Polárna fauna, Expo Bangkok 2003, (5+H)	29,-	Vietnam 1990, Akvárijoivé ryby, (6)	18,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie, BI (2)	22,-	Vietnam 1990, Lode, (6)	18,-
Paraguay 1976, Dobývanie kozmu, družice, Výstup na mesiac, (8)	25,-	ZSSR 1975, Sojuz a Apollo, H	15,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-
Rok 2006	44,-

Zostava všetkých 10 ks katalógov len za 430,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 350,-
Nitra na starých pohľadniciach 345,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. - Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916) nové vydanie r. 2006 325,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92, ČR a SR 1993-2006 325,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,-
- bez nápisu	á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis)	á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 780,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty** 360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga 180,-

Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,
55, 58, 60, 85 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks 15,-
stožaté, veľkosť 116x175 mm - ks 15,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-
stožaté, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-
stožaté, veľkosť 135x185 mm - ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy
12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-
Ďalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-
Ročník 2006	21,-	69,-	68,-	252,-

I.časť : základné známky a hárčeky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčekov

Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-
Ročník 2006	280,-	655,-

Ročník 1988, 1999 len formát Pofis, ročníky 2000 - 2004 formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Ročník	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1992 Pofis aj A4	24,-	85,-	46,-	175,-
1991 Pofis aj A4	24,-	85,-	80,-	255,-
1990 Pofis aj A4	34,-	125,-	58,-	205,-

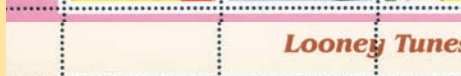
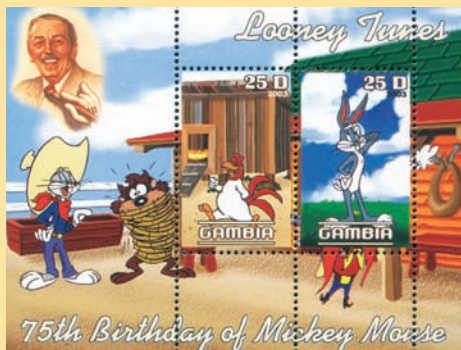
1989 a ↓ len A4	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-
Ročník 1958	40,-	135,-	16,-	50,-
Ročník 1957	40,-	140,-	16,-	50,-
Ročník 1956	32,-	110,-	-	-
Ročník 1955	48,-	170,-	-	-
Ročník 1954	34,-	115,-	-	-
Ročník 1953	48,-	170,-	-	-
Ročník 1952	56,-	190,-	-	-
Ročník 1951	32,-	110,-	-	-
Ročník 1950	32,-	115,-	-	-
Ročník 1949	24,-	80,-	16,-	65,-
Ročník 1948	32,-	110,-	48,-	165,-
Ročník 1947	16,-	55,-	32,-	115,-
Ročník 1946	16,-	55,-	8,-	30,-
Ročník 1945	48,-	180,-	18,-	30,-
Let., Nov. D, Sl	104,-	325,-	88,-	275,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií © (str.42)

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40 – 41)

